
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 9
септембар 2005.
година XLV
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Немањина 22
www.mfin.sr.gov.yu

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
мр Млађан Динкић, министар финансија

Уређивачки одбор
Весна Арсић, Даница Маговац,
Весна Хрељац-Ивановић, мр Јасмина Кнежевић

Главни уредник
Весна Арсић
заменик министра финансија

Уредник
мр Јасмина Кнежевић
jknezevic@mfin.sr.gov.yu

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења за примену финансијских прописа, Министарство финансија Републике Србије, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/2685 301

Припрема и шtamпa
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/2685 -301 bilten.fin@mfin.sr.gov.yu
--

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2005 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Ослобођење од плаћања ПДВ на увоз хуманитарне помоћи у виду дечије одеће	9
2. Опорезивање промета и увоза лиснатог смрзнутог теста	10
3. Порески третман давања у закуп осталог неизграђеног земљишта	11
4. Опорезивање промета сојине сачме	12
5. Пореска стопа која се примењује код опорезивања уринара са продужетком ..	13
6. Могућност ослобођења од плаћања пореза на штампани материјал по фактурама штампарија	13
7. Порески третман ветеринарских услуга	14
8. Могућност ослобођења од ПДВ за збирку аматерских слика које библиотека добија на поклон из иностранства	15
9. Порески третман организовања семинара из области образовања кадрова за рад на спољнотрговинским пословима	16
10. Опорезивање овсених, ражених, пшеничних, јечмених, хељдиних и пиринчаних пахуљица	17
11. Пореска стопа која се примењује на моделе стерилне заштитне капице које се користе за искључење са перитонеумске дијализе	18
12. Обавеза плаћања ПДВ на увоз путничког аутомобила	18
13. Стопа која се примењује код опорезивања специјалних врста брашна и специјалних мешавина брашна за пекарску индустрију	19
14. Пореска стопа која се примењује код увоза бадема, лешника, индијског ораха, пистаћа, семена бундеве и сунцокрета	20
15. Право на одбитак претходног пореза по основу набавке апарата за грејање и хлађење за коришћење у пословном простору	21
16. Обавеза плаћања ПДВ на расходована основна средства	22
17. Опорезивање промета уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, у случају када се ова добра продају на основу уговора о комисионој продаји, као и у случају продаје ових добара која су власништво антиквара	23
18. Обрачун и плаћање ПДВ на примљени аванс од иностраног купца	25
19. Пореска стопа која се примењује код опорезивања уљаног лана, голосемене уљане тикве и слачице	27
20. Право на одбитак претходног пореза за физичко лице, обвезника ПДВ, по основу набавке клима уређаја за коришћење у пословном простору који издаје ..	28
21. Остваривање права на одбитак ПДВ приликом набавке добара за опремање административних просторија (столови, столице, ормари, касете, чивилуци, компјутери, телефони, факсови, клима уређаји, апарати за фотокопирање, фрижидери и шпорети)	29

---

22. Порески третман фазанске дивљачи, пореска стопа код промета уловљених фазана, као и обавеза обрачуна ПДВ у случају пуштања узгојене фазанске пилаци у ловиште за репродукцију	30
23. Опорезивање промета услуга које културни центар наплаћује путем улазница за манифестације које организује	31
24. Ослобођење од ПДВ на увоз рачунарске опреме коју школа, за потребе ученика огледних одељења, увози из иностранства на основу уговора о донацији	32
25. Порески третман услуга регистрације помоћних лековитих средстава и обавеза плаћања ПДВ за маркетиншке услуге извршене у Републици Црној Гори и Републици Српској	33
26. Порески третман услуга које се пружају путницима на аеродрому (путнички сервис) који лете за иностранство	34
27. Порески третман промета добара који се не сматра преносом дела имовине (половна сонда као прикључни део основног ултразвучног апарата)	35
28. Примена Закона о ПДВ код извоза добара у Републику Црну Гору, као и пружање услуга лицима са територије Републике Црне Горе	36
29. Право на повраћај претходног пореза за добра отпремљена на подручје Аутономне покрајине Косово и Метохија	39
30. Порески третман продаје основних средстава (опреме) набављене 2004. и 2005. године од физичких лица на лицитацији коју је организовао надлежни суд	42
31. Порески третман промета акција и обвезница старе девизне штедње, унос података у пореску пријаву по наведеном промету, као и право обвезника ПДВ (који обављају промет добара и услуга ослобођен ПДВ без права на одбитак претходног пореза) на избор, односно да ли исти морају или могу да се одреде за, односно не, на сразмеран одбитак претходног пореза	43
32. Поступање обвезника ПДВ при откупу плетених производа (јакне, џемпери, прслуци) од физичких лица која то израђују у кућној радиности и нису обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода	46
33. Право на одбитак ПДВ по рачунима примљеним касније од периода у коме је извршена услуга	46
34. Право на одбитак претходног пореза за плаћене рачуне за услуге телефона, струје и инфостана који гласе на закуподавца – физичко лице, од кога је узет у закуп стан као пословни простор	48
35. Могућност одбитка претходног пореза који је плаћен приликом набавке нафтних деривата за коришћење путничких аутомобила регистрованих на телевизијску кућу	49
36. Претходно плаћен порез по рачунима добављача на залихе робе на дан стицања својства обвезника ПДВ	49
37. Увећање за износ пореског кредита по пореској пријави за претходни период износа претходног пореза за порески период за који се подноси пореска пријава	50

---

38. Стопа којом се опорезује увоз школског прибора	53
39. Порески третман услуга превоза (амортизација и гориво) које се посебно исказују и фактуришу кориснику ветеринарских услуга	54
40. Пореска стопа на промет материјала и давање услуга при поправци и одржавању путева и улица, као и при изградњи нових путева и улица	57
41. Пореска стопа на продају улазница за посете пећини	58
42. Пореска стопа код комуналних услуга одржавања улица, путева и других јавних површина и јавне расвете у градовима и другим насељима	58
43. Да ли допринос удружилаца–средства за рад и пословање Заједнице Југословенске електропривреде која обезбеђују удружиоци, представљају промет услуга на који се обрачунава ПДВ, да ли је и Електропривреда Црне Горе обвезник плаћања ПДВ и да ли је Заједница дужна да ЈП "Електропривреда Србије" и Електроенергетском координационом центру, као корисницима пословног простора Заједнице без накнаде, обрачунава ПДВ на износ обрачунате амортизације у висини законом прописаних минималних стопа?	59
44. Пореска стопа код комуналних услуга – опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза на гробљу	61
45. Пореска стопа на штампу књига	62
46. Пореска стопа на промет и увоз сировог першуна, сировог спанаћа, сирове индустријске паприке, сировог целера, сирове мирођије, сирове камилице и зачинског биља	63
47. Обавеза плаћања ПДВ на увоз комби возила	63
48. Пореска стопа код опорезивања међумесних и међуградских аутобуских линија	64
49. Порески третман промета услуга које је извршило правно лице из иностранства које нема пореског пуномоћника у земљи	64
50. Статус претежног извозника и исправка грешака у књизи улазних рачуна из аспекта Закона о ПДВ	66

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Примена члана 25а Закона о порезу на добит предузећа	69
2. Примена члана 22б Закона о порезу на добит предузећа	70
3. Примена члана 48. Закона о порезу на добит предузећа	70
4. Примена члана 48. и 48а Закона о порезу на добит предузећа	71
5. Примена члана 50а Закона о порезу на добит предузећа	72

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман продаје акција у правном лицу од стране нерезидента	75
2. Порески третман преноса уз накнаду права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа	76
3. Порез на пренос апсолутних права по основу размене непокретности	78
4. Порез на пренос апсолутног права на непокретности на основу уговора о доживотном издржавању	78
5. Порески третман права коришћења на грађевинском земљишту	79
6. Порески третман самоизграђених пловних објеката (чамаца) које изгради физичко лице које није у систему ПДВ	80

---

7. Могућност пореског ослобођења на имовину због болести пореског обвезника	. 82
8. Могућност ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права на пренос права својине на грађевинском земљишту с обзиром на мотиве за куповину земљишта	. 82
9. Порески третман преноса уз накнаду права својине на земљишту	. 83
10. Настанак пореске обавезе на поклон који за предмет има стан са конституисаним правом плодуживања	. 85
11. Могућност пореског ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права у случају када избегло лице први пут купује стан на територији Републике Србије	. 86
12. Порески третман промета непокретности пре 31.12.1991. године када је преносилац права било правно лице	. 88
13. Порески третман преноса права својине на стану у друштвеној, односно државној својини који нема карактер откупа већ куповине	. 88
14. Моменат настанка пореске обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права	. 89
15. Моменат настанка пореске обавезе када се пренос апсолутног права врши на основу решења надлежног управног органа	. 91
16. Порески третман наследства брачног друга	. 92
17. Порески третман давања гробнице на коришћење уз накнаду	. 93

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова пољопривредним произвођачима	. 95
2. Порески плаћац пореза на доходак грађана на приходе које физичко лице остварује по основу закупа пословног простора	. 96
3. Порески третман стипендија и кредита и новчаних награда ученика и студената	. 97

ПОРЕЗИ НА УПОТРЕБУ, ДРЖАЊЕ И НОШЕЊЕ ДОБАРА

1. Могућност ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје војног пензионера који је купио оружје које је користио за службене потребе за време трајања војне службе	. 101
2. Порески третман правног лица које поседује регистровано оружје за потребе физичког обезбеђења предузећа	. 102
3. Могућност ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје због година старости обвезника	. 103

ТАКСЕ

1. Поступак за случај да обвезник који је дужан да плати таксу поднесе нетаксиран или недовољно таксиран захтев или поднесак	. 105
2. Да ли је јавно предузеће, које у оквиру своје делатности води управни поступак, овлашћено и обавезно да наплаћује републичке административне таксе у смислу члана 2. Закона о републичким административним таксама?	. 106
3. Да ли се за лекарско уверење за заснивање радног односа наплаћује административна такса?	. 107
4. Могућност да се инострани такмичари – учесници стреличарског турнира ослободе таксе за привремени унос спортских реквизита – лукова са тетивом у Србију и Црну Гору	. 108

ЦАРИНЕ

1. Ослобођење од плаћања увозних дажбина на увоз употребљаваних предмета домаћинства држављанина Републике Србије ради пресељења из Републике Хрватске где је непрекидно живео од периода постојања бивше СФРЈ 109
2. Могућност ослобођења од увозних дажбина за допремање путничког аутомобила марке Opel тип Vectra-A-CC из Републике Црне Горе у Републику Србију ради промене места пребивалишта 110
3. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина при куповини новог аутомобила за потребе представништва иностране фирме са седиштем у Београду . .111
4. Могућност отуђења хаварисаног такси возила, које је увезено као употребљавано возило, пре истока периода од три године 112
5. Могућност ослобођења од плаћања царине за такси возила чију куповину финансира лизинг компанија 113
6. Услови у вези увоза и ослобођења од плаћања увозних дажбина при увозу моторних возила за инвалидна лица 114
7. Третман надокнада за коришћење трговачке марке у продаји приликом царинења робе 116
8. Могућност уступања заплењене царинске робе (два путничка аутомобила) без накнаде за потребе Удружења ратних војних инвалида 116
9. Ослобођење од плаћања увозних дажбина за увоз рвачко-борилачке струњаче са цирадом за потребе рвачког клуба 117
10. Ослобађање од плаћања увозних дажбина за уметничка дела домаћег уметника која су однета на изложбу у иностранство 1991. године 118

ЈАВНИ РАСХОДИ

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Да ли оснивање Фонда за подстицај развоја општине спада у изворни делокруг општине? 119

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се прибављање услуга оглашавања продаје имовине јавним надметањем, у смислу Правилника о утврђивању националних стандарда за управљање стечајном масом, врши у складу са Законом о јавним набавкама? 121
  2. Члан 55. Закона о јавним набавкама и Правилник о одређивању доказа на основу којих се утврђује да су добра произведена у земљи односно домаћег порекла . .122
  3. Да ли члан 112. Закона о јавним набавкама упућује на примену процедуре поступка са погађањем или на спровођење поступка јавне набавке без примене Закона о јавним набавкама? 126
  4. Да ли су крајњи корисници донација у поступку јавних набавки, које се врше у циљу реализације пројекта према Споразуму о донацији, у обавези да примењују Закон о јавним набавкама, односно да ли имају право да примене прописе Европске уније, као што је предвиђено Споразумом о донацији као међународним уговором? . . .129
  5. Да ли се на набавке добара по основу уговора о пословној сарадњи на информисању грађана Војводине примењује Закон о јавним набавкама? 129
-

-
6. Да ли се у случајевима поверавања обављања комуналних делатности од стране скупштине општине поступак спроводи по одредбама Закона о јавним набавкама или Закона о комуналним делатностима? 130
  7. Да ли се на закључење уговора с омладинским и студентским задругама, ради радног ангажовања њихових чланова по уговору о обављању привремених и повремених послова, примењују одредбе Закона о јавним набавкама? 132
  8. Примена члана 6. став 2. Закона о јавним набавкама 133
  9. Примена члана 123. став 2. Закона о јавним набавкама 134
  10. Да ли јавно предузеће, као наручилац, може да спроводи јавне набавке мале вредности до 1.500.000 динара, без обзира што је општина Одлуком о буџету за 2005. годину прописала лимит за јавне набавке мале вредности од 1.000.000 динара, односно који акт има јачу правну снагу? 135
  11. Примена члана 46. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама 137

РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈА

1. Да ли се нераспоређена добит из ранијих година, формирана преносом одложеног ревалоризационог добитка, по почетном стању 1.1.2004. године, првом применом МРС, може исплатити радницима или унети у стамбени фонд? 139
2. Признавање радног искуства у рачуноводству за стицање стручних звања ...140
3. Да ли је вредност пољопривредног земљишта које се у књигама води на рачуну 020 – Земљиште, а у пасиви на рачуну 303 – Државни капитал за вредност пољопривредног земљишта и на рачуну 304 – Државни капитал за вредност објекта и опреме, у складу с прописима о рачуноводству, имајући у виду став Агенције за приватизацију да не може постојати друштвено предузеће са државним капиталом и захтев да се вредност земљишта искњижи са поменутих позиција на ванбилансне позиције? 140
4. Надлежност за давање и одузимање лиценци и сертификата из области рачуноводства и ревизије 141
5. Могућност састављања и презентације годишњег финансијског извештаја за извештајну годину која је различита од календарске године 142

ПОДСЕТНИК

- Финансијски прописи донети у септембру месецу 2005. године 145
-

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Ослобођење од плаћања ПДВ на увоз хуманитарне помоћи у виду дечије одеће

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02418/2005-04 од 26.9.2005. год.)

Одредбом члана 26. став 1. тачка 1а) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији или као хуманитарна помоћ.

Према одредби члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002) државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Одредбом члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи прописано је да донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз хуманитарне помоћи (одећа за децу) из Шведске не плаћа се ПДВ, ако

се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи. Надлежни царински орган утврђује да ли се увоз врши у складу с поменутиим законом.

2. Опорезивање промета и увоза лиснатог смрзнутог теста

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2378/2005-04 од 22.9.2005. год)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно одредби става 2. тачка 1) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског порекла и меда.

Правилником о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04 и 65/05 – у даљем тексту: Правилник), у члану 2. став 2, прописано је да се пекарским производима, у смислу члана 23. став 2. тачка 1) Закона, сматрају све врсте пецива, укључујући пуњена пецива, бурек-пита, симит, погачице, крофне и слични производи, перече и ђевреци, грисини, пењерлије, коре за питу и коре за гибаницу.

Сагласно члану 2. став 3. Правилника, ако се производи из става 2. овог члана стављају у промет у оригиналном паковању, сматрају се пекарским производима ако им је рок трајања до седам дана.

Одредбом члана 2. став 4. Правилника прописано је да се пекарским производима сматрају и производи из ст. 2. и 3. овог члана када се стављају у промет у смрзнутом стању, независно од рока трајања.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет и увоз лиснатог смрзнутог теста ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%, с обзиром да се ово добро не сматра

пекарским производом чији се промет и увоз опорезује по посебној стопи ПДВ од 8%.

3. Порески третман давања у закуп осталог неизграђеног земљишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-0240/2005-04 од 22.9.2005. год)

1. Сагласно одредби члана 62. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) на сав промет добара и услуга и увоз добара, који се врше од 1. јануара 2005. године, примењују се одредбе овог закона.

Одредбом члана 3. Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Према одредби члана 5. ст. 1. и 2. Закона, промет услуга су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона, као и свако нечињење и трпљење.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и давање у закуп тог земљишта.

Пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза на промет услуга давања у закуп земљишта примењује се од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05), тј. од 26. јула 2005. године.

Према томе, до ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност (26. јул 2005. године) на накнаду за услугу давања у закуп осталог неизграђеног земљишта ПДВ се обрачунавао и плаћао по стопи од 18%, док је од 26. јула 2005. године за промет ове услуге предвиђено пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза.

2. Закуп непокретности, сагласно одредбама чл. 23, 24. и 24а Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), није предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права.

4. Опорезивање промета сојине сачме

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02408/2005-04 од 20.9.2005. год)

Сагласно одредби члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Одредбом члана 23. став 2. тачка б) Закона прописано је, између осталог, да се промет и увоз комплетне крмне смеше за исхрану стоке опорезује по посебној стоји ПДВ од 8%.

Према одредби члана 5а став 4. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стоји ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) комплетном крмном мешом за исхрану стоке, у смислу члана 23. став 2. тачка б) Закона, сматрају се потпуне смеше које служе за подмирење потреба животиња у хранљивим материјама, у складу с прописима којима се уређује квалитет и други захтеви за храну за животиње, као и уљане погаче добијене екстракцијом уља од соје и уљане погаче од сунцокрета.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, по посебној стоји ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз потпуне смеше која служи за подмирење потреба животиња у хранљивим материјама, у складу с прописима којима се уређује квалитет и други захтеви за храну за животиње, као и уљаних погача добијених екстракцијом уља од соје и уљане погаче од сунцокрета, почев од дана ступања на снагу Правилника о изменама и допунама Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стоји ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 65/05), тј. од 27. јула 2005. године.

На промет и увоз сојине сачме примењује се општа стопа ПДВ од 18%.

5. Пореска стопа која се примењује код опорезивања уринара са продужетком

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1464/2005-04 од 19.9.2005. год)

Одредбом члана 23. став 2. тачка 4) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да се по посебној стопи од 8% опорезује промет и увоз ортотичких и протетичких средстава, као и медицинских средстава - производи који се хируршки уграђују у организам.

Према одредби члана 3. тачка 11) подтачка (6) Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) ортотичким и протетичким средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 4) Закона, сматра се скупљач мокраће (уринал), као помагало код тешкоћа са мокрењем.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет и увоз уринала, укључујући и уринал са продужетком, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 8%.

6. Могућност ослобођења од плаћања пореза на штампани материјал по фактурама штампарија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02130/2005-04 од 19.9.2005. год)

Одредбом члана 3. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Сагласно члану 4. став 1. Закона, промет добара, у смислу овог Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије прописано.

Према одредби члана 8. став 1. Закона, порески обвезник је лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Чланом 17. став 1. Закона прописано је да је пореска основица код промета добара и услуга износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Законом, у члану 23. став 1, прописано је да општа стопа за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно наведеним одредбама Закона, на штампани материјал за потребе одржавања музичких, филмских и књижевних манифестација, који испоручују штампарије, ПДВ се плаћа по стопи од 18%.

7. Порески третман ветеринарских услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-2159/2005 од 16.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 25. став 2. тач. 7) и 8) Закона прописано је пореско ослобођење без права на одбитак претходног пореза за промет услуга које пружају здравствене установе у складу с прописима који регулишу здравствену заштиту, укључујући и смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, осим апотека и апотекарских установа, односно услуге коју пружају лекари, стоматолози или друга лица у складу с прописима који регулишу здравствену заштиту.

Одредбом члана 22. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 124/04, 140/04,

27/05, 54/05 и 68/05) прописано је да се пореско ослобођење из члана 25. став 2. тачка 7) Закона односи на превентивне, дијагностичко-терапијске и рехабилитационе услуге које пружају домови здравља, болнице, заводи, заводи за заштиту здравља, клинике, институти, здравствени центри, клиничко-болнички центри и клинички центри, у складу с прописима који уређују здравствену заштиту, као и на смештај, негу и исхрану болесника у тим установама, независно од тога да ли су ове установе усмерене ка остваривању добити.

Сагласно наведеном, за ветеринарске услуге здравствене заштите животиња није прописано пореско ослобођење, па се на накнаду за ветеринарске услуге које пружају ветеринарске станице обрачунава и плаћа ПДВ по општој стопи од 18%.

8. Могућност ослобођења од ПДВ за збирку аматерских слика које библиотека добија на поклон из иностранства

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2373/2005 од 16.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику, при чему се увозом, у смислу овог закона, сматра сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Пореска ослобођења код увоза добара прописана су одредбама члана 26. Закона којим је, после измена овог закона које су ступиле на снагу 26.7.2005. године, пореско ослобођење при увозу добара проширено, између осталог, на добра за која је, у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03), прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Према одредби члана 1. став 1. и члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. гласник РС", бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002), државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна

предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ, а предмет донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу са чланом 4. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи, увоз робе по основу донације и хуманитарне помоћи може се вршити ако роба испуњава услове прописане за стављање у промет, односно употребу на домаћем тржишту.

У складу с наведеним одредбама, на донацију (поклон) који библиотека добија из Енглеске (17 акварела и три слике) ПДВ се не плаћа, ако се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи. Надлежни царински орган утврђује да ли се промет врши у складу с поменутиим законом.

9. Порески третман организовања семинара из области образовања кадрова за рад на спољнотрговинским пословима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2349/2005 од 16.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прими или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 25. став 2. тачка 13) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на промет услуга образовања (основно, средње, више и високо) и професионалне преквалификације, као и са њима непосредно повезаног промета добара и услуга од стране лица регистрованих за обављање тих делатности, ако се ове делатности обављају у складу с прописима који уређују ту област.

У смислу наведених законских одредби, на накнаду за услугу организовања семинара из области образовања кадрова за рад на спољнотрговинским пословима обрачунава се ПДВ, с обзиром да услуге организовања семинара не спадају у услуге образовања за које је прописано пореско ослобођење.

10. Опорезивање овсених, ражених, пшеничних, јечмених, хељданих и пиринчаних пахуљица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2298/2005-04 од 15.9.2005. год)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз износи 18%.

Према одредби става 2. тачка 2а) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет добара и услуга или увоз добара, и то: житарица, сунцокрета, соје, шећерне репе и уљане репице.

Сагласно одредби члана 2а. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05) житарицама, у смислу члана 23. став 2. тачка 2а) Закона, сматрају се пшеница и наполица, раж, јечам, овас, кукуруз, пиринч, хељда и просо, у зрну, независно од тога да ли је зрно ових житарица неољуштено, ољуштено или на други начин обрађено.

С обзиром да житне пахуљице које се добијају кувањем, пресовањем и сушењем нису сврстане у добра која се опорезују по посебној стопи ПДВ од 8%, промет ових добара опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%.

11. Пореска стопа која се примењује на моделе стерилне заштитне капице које се користе за искључење са перитонеумске дијализе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-2296/2005 од 15.9.2005. год)

Према одредбама члана 23. став 2. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је која се све добра и услуге опорезују по посебној стопи ПДВ од 8%. У тачки 5) овог става Закона прописано је да се по стопи од 8% опорезује материјал за дијализу.

У члану 5. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05) ближе је уређено шта се, у смислу поменутих одредби Закона, сматра материјалом за дијализу.

С обзиром да стерилне заштитне капице нису сврстане у добра која се опорезују по посебној стопи ПДВ од 8%, промет ових добара опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%.

12. Обавеза плаћања ПДВ на увоз путничког аутомобила

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2348/2005-04 од 13.9.2005. год)

Одредбом члана 3. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да је предмет опорезивања ПДВ увоз добара у Републику.

Одредбом члана 26. тачка 7) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара за која је, у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03), прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Према томе, на увоз путничког аутомобила у Републику ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%.

13. Стопа која се примењује код опорезивања специјалних врста брашна и специјалних мешавина брашна за пекарску индустрију

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2061/2005-04 од 12.9.2005. год)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби става 2. тачка 1) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет добара и услуга или увоз добара, и то: хлеба и других пекарских производа, млека и млечних производа, брашна, шећера, јестивог уља од сунцокрета, кукуруза, уљане репице, соје и маслине, јестиве масноће животињског и биљног порекла и меда.

Сагласно одредби члана 2. став 7. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05), брашном, у смислу члана 23. став 2. тачка 1) Закона, сматра се брашно од пшенице или неполице, ражи, кукуруза и пиринча.

У складу с наведеном одредбом Правилника, код опорезивања специјалних врста брашна (пшенично интегрално брашно, ражено интегрално брашно и грахам брашно) примењује се посебна стопа ПДВ од 8%.

На промет и увоз јечменог прженог брашна, као специјалне врсте брашна, примењује се општа стопа ПДВ од 18%.

Такође, када се ради о специјалним мешавинама брашна за пекарску индустрију (витаин смеша, био смеша и кукурузна смеша), примењује се општа стопа ПДВ од 18%.

14. Пореска стопа која се примењује код увоза бадема, лешника, индијског ораха, пистаћа, семена бундеве и сунцокрета

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2313/2005-04 од 12.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби става 2. тачка 2) и 2а) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет добара и услуга или увоз добара, и то: свежег, расхладног и смрзнутог воћа, поврћа, меса, рибе и јаја, као и житарица, сунцокрета, соје, шећерне репе и уљане репице.

Сагласно одредби члана 2а. став 2. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05), сунцокретом, у смислу члана 23. став 2. тачка 2а) Закона, сматра се семе (зрно) сунцокрета, неољуштено, ољуштено, ломљено или дробљено.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет и увоз бадема, лешника, индијског ораха и пистаћа.

Међутим, ако се увози посољено семе бундеве или сунцокрета, онда се увоз овог добра опорезује по општој стопи ПДВ од 18%.

15. Право на одбитак претходног пореза по основу набавке апарата за грејање и хлађење за коришћење у пословном простору

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2185/2005-04 од 9.9.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 28. став 1, прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари за добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, уколико их користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. Закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом, или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Према ставу 3. истог члана Закона, у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

У складу с наведеним законским одредбама, а уз испуњење наведених услова, обвезник ПДВ који набавља апарате за грејање и хлађење (калорифер и радијатор грејалица) за коришћење у пословном простору има право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране испоручиоца тих добара, с обзиром да се ова добра, према нашем мишљењу, не сматрају апаратима за домаћинство за која је, у складу са одредбом члана 29. став 1. тачка 3) Закона, прописано изузимање од права на одбитак од претходног пореза.

16. Обавеза плаћања ПДВ на расходована основна средства
(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 413-00-1018/2005-04 од 7.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

У смислу члана 4. став 1. Закона, промет добара је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Ставом 4. истог члана Закона прописано је да се са прометом добара уз накнаду изједначава и:

- 1) узимање добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, запослених или других лица;
- 2) сваки други промет добара без накнаде;
- 3) исказани расход (кало, растур, квар и лом) изнад количине утврђене актом који доноси Влада Републике Србије.

Отпис (расход) основних средстава који се врши у складу с прописима који регулишу амортизацију основних средстава није предмет опорезивања ПДВ. Међутим, ако се тако отписана (расходована) средства продају или дају без накнаде, плаћа се ПДВ по стопи од 18% на основицу коју чини остварена накнада од про-

даје тих средстава, односно набавна цена тих средстава у моменту давања без накнаде – ако се отписана средства дају без накнаде.

17. Опорезивање промета уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, у случају када се ова добра продају на основу уговора о комисионој продаји, као и у случају продаје ових добара која су власништво антиквара

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2381/2005-04 од 7.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно ставу 3. тачка 3) истог члана Закона, прометом добара сматра се и пренос добара од стране власника комисионару и од стране комисионара примаоцу.

Према члану 17. став 1. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима и услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 36. став 1. Закона о порезу на додату вредност прописано је да обвезници који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, утврђују основицу као разлику између продајне и набавне цене добра (у даљем тексту: опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

Опорезивање разлике, сагласно ставу 2. истог члана Закона, примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике.

Код промета половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, обвезник не може исказивати ПДВ у рачунима или другим документима и нема право на одбитак претходног пореза (члан 36. став 4. Закона).

У складу с наведеним законским одредбама, као и одредбом члана 62. став 1. Закона, којом је прописано да се одредбе овог закона примењују на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врше од 1. јануара 2005. године, код промета уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, обвезник ПДВ (антиквар) утврђује основицу као разлику између продајне и набавне цене добра уз одбитак ПДВ садржаног у тој разлици, тј. примењује опорезивање разлике, само у случају када испоручује добро које је набавио од лица које, приликом испоруке добра антиквару, није дуговало ПДВ или које је користило опорезивање разлике, при чему је набавка тог добра од стране антиквара извршена од 1. јануара 2005. године. Овај начин утврђивања пореске основице примењује се независно од тога да ли антиквар, као обвезник ПДВ, испоручује тако набављено уметничко дело, колекционарско добро или антиквитет у својству комисионера или власника добра.

Ако антиквар испоручује добро – уметничко дело, колекционарско добро или антиквитет које је набавио до 31. децембра 2004. године, опорезивање разлике не може се применити, с обзиром да у овом случају испоручилац добра није ни могао да дугује ПДВ или да користи опорезивање разлике, већ је могао да дугује само порез на промет производа. У том случају, пореска основица утврђује се у складу са одредбама чл. 17. и 18. Закона у зависности од тога да ли се испорука добра врши са или без накнаде.

18. Обрачун и плаћање ПДВ на примљени аванс од иностраног купца

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01992/2005-04 од 6.9.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу са одредбом члана 4. став 1. Закона, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Сагласно одредби члана 16. Закона, пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга, наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга или настанак обавезе плаћања царинског дуга, код увоза добара, а ако те обавезе нема, даном у којем би настала обавеза плаћања тог дуга.

Одредбом члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство, као и за промет добара која иностранци прималац или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона, а у складу са одредбом члана 3. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05), за добра која се шаљу или отпремају у иностранство (у даљем тексту: извоз добара), обвезник може да оствари ако поседује извозну декларацију, односно оверену копију извозне декларације о извршеном извозу добара издату у складу с царинским прописима.

Ако је, у складу с царинским прописима, одобрено периодично декларисање добара која се извозе, пореско ослобођење за извоз добара, а до издавања извозне декларације, обвезник може да оствари ако поседује рачуне или отпремнице, оверене од стране надлежног царинског органа (став 2. члана 3. Правилника).

Изузетно, у случајевима у којима се извоз добара врши без подношења извозне декларације, доказ о извршеном извозу добара је одобрење надлежног царинског органа, издато у складу с царинским прописима, и потврда надлежног царинског органа о извршеном извозу добара оверена од стране надлежног царинског органа (ст. 3. и 5. члана 3. Правилника).

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза за извоз добара обвезник ПДВ може да оствари у пореском периоду у којем је извршио извоз добара, под условом да, до истека рока за предају пореске пријаве за порески период у којем је извршио извоз, прибави доказ о извршеном извозу.

У случају када обвезник ПДВ у једном пореском периоду прими накнаду или део накнаде (авансно плаћање) за добра која ће у другом пореском периоду отпремити или послати у иностранство, дужан је да, у пореском периоду у којем је примио авансну уплату, обрачуна ПДВ на примљени аванс применом прерачунате пореске стопе од 8% или 18%, с обзиром да у том пореском периоду не поседује доказ о извршеном извозу.

У смислу одредбе члана 11. став 3. Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 94/04), у пореској пријави за порески период у којем је обвезник примио авансну уплату попуњавају се поља 103 – износ обрачунатог ПДВ на наплаћена авансна средства за промет по општој стопи и 104 – износ обрачунатог ПДВ на наплаћена авансна средства за промет по посебној стопи.

У пореској пријави за порески период у којем обвезник поседује доказ о извршеном извозу, попуњава се поље 001 - износ накнаде за извршени промет са правом на одбитак претходног пореза и врши се умањење износа обрачунатог ПДВ из поља 103 и 104 за износ који је обвезник исказао у тим пољима у пореској пријави за порески период у којем је примио авансну уплату.

19. Пореска стопа која се примењује код опорезивања уљаног лана, голосемене уљане тикве и слачице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2261/2005-04 од 6.9.2005. год)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби става 2. тачка 2а) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет житарица, сунцокрета, соје, шећерне репе и уљане репице.

Сагласно одредби члана 2а. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05) житарицама се сматрају пшеница и наполица, раж, јечам, овас, кукуруз, пиринач, хељда и просо, у зрну, независно од тога да ли је зрно ових житарица неољуштено, ољуштено или на други начин обрађено; сунцокретом се сматра семе (зрно) сунцокрета, неољуштено, ољуштено, ломљено или дробљено; сојом се сматра соја у зрну, укључујући ломљену или дробљену; шећерном репом се сматра шећерна репа која је свежа, осушена, млевена, немлевена и др.; а уљаном репицом се сматра семе уљане репице, укључујући ломљено или дробљено.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, промет и увоз уљаног лана, голосемене уљане тикве и слачице, опорезује се по општој стопи ПДВ од 18%, с обзиром да за промет и увоз ових добара није прописано опорезивање по посебној стопи ПДВ од 8%.

20. Право на одбитак претходног пореза за физичко лице, обвезника ПДВ, по основу набавке клима уређаја за коришћење у пословном простору који издаје

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01452/2005-04 од 6.9.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 28. став 1, прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари за добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, уколико их користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. Закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом, или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Према ставу 3. истог члана Закона, у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;
- 2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

У складу с наведеним законским одредбама, а уз испуњење наведених услова, обвезник ПДВ – физичко лице које набавља клима уређаје за коришћење у пословном простору који издаје има право на одбитак претходног пореза обрачунаог од стране испоручиоца тих добара.

21. Остваривање права на одбитак ПДВ приликом набавке добара за опремање административних просторија (столови, столице, ормари, касете, чивилуци, компјутери, телефони, факсови, клима уређаји, апарати за фотокопирање, фрижидери и шпорети)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01505/2005-04 од 6.9.2005. год)

Одредбом члана 28. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. Закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом, или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Према ставу 3. истог члана Закона, у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга, који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Према одредби члана 29. став 1. тачка 3) Закона, обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке или увоза тепиха, електричних апарата за домаћинство, телевизијских и радио пријемника, уметничких дела ликовне и примењене уметности и других украсних предмета који се користе за опремање административних просторија.

У складу с наведеним одредбама Закона, а уз испуњење прописаних услова, обвезник ПДВ који набавља добра за опремање административних просторија има право на одбитак претходног пореза по основу набавке столова, столица, ормара, касета, чивилука, компјутера, телефона, факсова, клима уређаја и апарата за фотокопирање, а нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке фрижидера и шпорета, с обзиром да се ова добра, према нашем мишљењу, сматрају електричним апаратима за домаћинство.

22. Порески третман фазанске дивљачи, пореска стопа код промета уловљених фазана, као и обавеза обрачуна ПДВ у случају пуштања узгојене фазанске пилаци у ловиште за репродукцију

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02178/2005-04 од 5.9.2005. год)

Одредбом члана 3. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука

добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Према члану 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Одредбом става 2. тачка б) истог члана Закона прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет ђубрива, средстава за заштиту биља, семена за репродукцију, садног материјала, компоста са мицелијумом, комплетне крмне смеше за исхрану стоке и живе стоке.

Према одредби члана 5а став 5. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 140/04 и 65/05) живом стоком се сматрају говеда, коњи, свиње, овце, козе, живина, домаћи зечеви и пчеле.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, на промет уловљених фазана у комерцијалном ловишту ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%, с обзиром да се фазанска дивљач не сматра живом стоком.

Пуштање одгојене фазанске пилаци у ловиште за репродукцију не сматра се предметом опорезивања ПДВ.

23. Опорезивање промета услуга које културни центар наплаћује путем улазница за манифестације које организује
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02131/2005-04 од 5.9.2005. год)

Одредбом члана 3. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Према члану 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно одредби става 2. тачка 12а) истог члана Закона, по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује се промет услуга које се

наплаћују путем улазница за биоскопске и позоришне представе, сајмове, циркусе, забавне паркове, концерте (музичке догађаје), изложбе, спортске догађаје, музеје и галерије, ботаничке баште и зоолошке вртове, ако промет ових услуга није ослобођен ПДВ.

У складу с наведеним одредбама Закона, на промет услуга које културни центар наплаћује путем улазница за фестивал глумачких остварења домаћег играног филма, музички фестивал, интернационалне хорске свечаности, међународни сајам књига и графике, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 8%.

На промет услуга које културни центар наплаћује путем улазница за књижевну колонију ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%.

24. Ослобођење од ПДВ на увоз рачунарске опреме коју школа, за потребе ученика огледних одељења, увози из иностранства на основу уговора о донацији

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02269/2005-04 од 1.9.2005. год)

Одредбом члана 26. став 1. тачка 1а) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара која се увозе на основу уговора о донацији или као хуманитарна помоћ.

Према одредби члана 1. став 1. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002) државни органи, јединице локалне самоуправе, јавна предузећа, јавне установе, друге организације и заједнице које не остварују добит, као и домаће и стране хуманитарне организације могу примати донације и хуманитарну помоћ.

Одредбом члана 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи прописано је да донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу с наведеним законским одредбама, на увоз рачунарске опреме која је предмет донације не плаћа се ПДВ ако

се увоз у свему врши према одредбама Закона о донацијама и хуманитарној помоћи. Надлежни царински орган утврђује да ли се промет врши у складу с поменутиим законом.

25. Порески третман услуга регистрације помоћних лековитих средстава и обавеза плаћања ПДВ за маркетиншке услуге извршене у Републици Црној Гори и Републици Српској
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01905/2005-04 од 30.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3. став 1, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ:

1) испорука добара и пружање услуга (промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности;

2) увоз добара у Републику.

Промет услуга, према одредби члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара и услуга из члана 4. овог закона.

Одредбама члана 12. ст. 1. и 2. Закона прописано је да је место промета услуга место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, а ако се промет услуга врши преко пословне јединице, местом промета услуга сматра се место пословне јединице.

Према одредбама члана 12. став 4. тач. 3) и 4) Закона, изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, местом промета услуга сматра се место: где је услуга стварно пружена, ако се, између осталог, ради о услугама из области културе, уметности, спорта, науке и образовања, забавно-естрадном и сличним услугама, укључујући услуге организатора приредби, као и с њима повезане услуге и радовима на покретним стварима, у којем прималац услуге обавља делатност или има пословну јединицу за коју се пружа услуга, односно место у којем прималац услуге има седиште или пребивалиште, ако се ради о услугама у области економске пропаганде.

У складу с наведеним одредбама Закона, услуге регистрације помоћних лековитих средстава и маркетиншке услуге

извршене ван подручја Републике Србије, односно на подручју Републике Црне Горе и Републике Српске нису предмет опорезивања ПДВ у Републици Србији у смислу члана 3. Закона. Што се тиче ПДВ обрачунатог од стране обвезника резидента Републике Црне Горе на извршене услуге регистрације лекова и маркетиншке услуге, институт не може да га одбије као претходни порез.

На услуге регистрације помоћних лековитих средстава извршене на подручју Републике Србије од стране обвезника ПДВ обрачунава се и плаћа ПДВ.

26. Порески третман услуга које се пружају путницима на аеродрому (путнички сервис) који лете за иностранство
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01425/2005-04 од 30.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Одредбом члана 12. став 1. Закона прописано је да је место промета услуга место у којем пружалац услуга обавља своју делатност, уз изузетке прописане ставом 3. овог члана.

Према одредбама члана 24. став 1. тачка 9) Закона, пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза односно ПДВ се не плаћа на услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, с тим што за нерезидентно ваздухопловно предузеће пореско ослобођење важи само у случају узајамности.

Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 9) Закона за услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају обвезник може да оствари ако

обавља услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, како у Републици, тако и у иностранству, и то:

- 1) од иностраног аеродрома до аеродрома у Републици;
- 2) од аеродрома у Републици до иностраног аеродрома;
- 3) од иностраног аеродрома до иностраног аеродрома преко територије Републике.

У смислу наведених одредби Закона и Правилника, услуге путничког сервиса на Аеродрому "Београд" путницима који лете у иностранство не представљају услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају, што значи да се на накнаду за ове услуге обрачунава и плаћа ПДВ.

27. Порески третман промета добара који се не сматра преносом дела имовине (половна сонда као прикључни део основног ултразвучног апарата)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01852/2005-04 од 30.8.2005. год)

Чланом 6. став 1. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да се не сматра прометом добара и услуга, у смислу овог закона, пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Према одредби члана 3. став 1. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 67/05), прометом добара и услуга који, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не подлеже ПДВ сматра се пренос дела имовине:

- 1) код статусне промене привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 2) у поступку редовног промета, ликвидације и стечаја, а који чини техничко-технолошку целину (производни погон, производна линија и сл.).

Следећим ставом истог члана овог правилника прописано је да се пренос права располагања само на поједином добру које се налази у оквиру техничко-технолошке целине из става 1. тачка 2) овог члана не сматра преносом дела имовине у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, односно у смислу става 1. овог члана, што значи да такав пренос подлеже ПДВ.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописана је општа стопа ПДВ од 18% за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара, а у наредном ставу наведеног члана Закона прописана је листа добара и услуга чији се промет или увоз опорезује по посебној стопи ПДВ од 8% и која не обухвата ултразвучне апарате и сонде за исте.

Према томе, при промету добара који се не сматра преносом дела имовине, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона и за која чланом 23. став 2. Закона није прописано да се опорезују по посебној стопи ПДВ од 8%, у конкретном случају при продаји половне сонде као прикључног дела основног ултразвучног апарата, ПДВ се обрачунава и плаћа по општој стопи од 18%.

28. Примена Закона о ПДВ код извоза добара у Републику Црну Гору, као и пружање услуга лицима са територије Републике Црне Горе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01126/2005-04 од 30.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности и увоз добара у Републику.

Одредбом члана 24. став 1. тачка 2) Закона прописано је пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза, односно да се ПДВ не плаћа на промет добара која обвезник или треће лице, по његовом налогу, шаље или отпрема у иностранство.

Пореско ослобођење из члана 24. став 1. тачка 2) и 3) Закона, за добра која се шаљу или отпремају у Републику Црну

Гору (отпремање добара), а у складу са одредбом члана 3а. став 1. Правилника о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ са правом и без права на одбитак претходног пореза ("Сл. гласник РС", бр. 124/04, 140/04, 27/05, 54/05 и 68/05, у даљем тексту: Правилник), обвезник ПДВ може да оствари под условом да су добра отпремљена на територију Републике Црне Горе.

Као докази да су добра отпремљена на територију Републике Црне Горе, према одредбама члана 3а. став 2. Правилника, служе:

1) Евиденциона јединствена царинска исправа издата у складу с царинским прописима (Евиденциона исправа);

2) извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за отпремљена добра извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ - испоручиоца добара;

3) копија документа којим се потврђује да је извршено царинско ослобођење добара на територији Републике Црне Горе, у којем је исказан ПДВ или утврђено пореско ослобођење, издатог од стране царинског органа, у складу с царинским прописима Републике Црне Горе;

4) доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно противвредности од продаје тих девиза.

Ако је, у складу с царинским прописима, одобрено периодично декларисање добара која се отпремају, до издавања Евиденционе исправе, пореско ослобођење из става 1. овог члана обвезник ПДВ може да оствари ако поседује рачуне или отпремнице, оверене од стране надлежног царинског органа, као и друге доказе из става 2. овог члана (члан 3а. став 4. Правилника).

Ако се отпремање добара врши без подношења Евиденционе исправе, доказ о извршеном отпремању добара представља одобрење надлежног царинског органа издато у складу с царинским прописима и потврда надлежног царинског органа о извршеном отпремању добара, као и други докази из става 2. овог члана, а потврду издаје надлежни царински орган на Обрасцу

ПОД-Потврда о извршеном отпремању добара, који је саставни део овог правилника (члан 3а, ст. 5. и 6. Правилника).

У члану 4а. став 1. Правилника прописано је да када се добра шаљу у Републику Црну Гору поштом или брзом поштом, пореско ослобођење из члана 24. став 1. тач. 2) и 3) Закона обвезник може да оствари ако поседује доказе из члана 3а. став 2. овог правилника.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, када се добра шаљу у Републику Црну Гору поштом или брзом поштом, без подношења Евиденционе исправе, пореско ослобођење обвезник може да оствари ако поседује одобрење надлежног царинског органа издато у складу с царинским прописима и превозни документ на основу којег се може утврдити да су добра отпремљена у Републику Црну Гору поштом или брзом поштом, као и друге доказе из члана 3а. став 2. овог правилника (члан 4а. став 2. Правилника).

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, за добра која шаље или отпрема на територију Републике Црне Горе обвезник не обрачунава и не плаћа ПДВ с правом на одбитак претходног пореза у пореском периоду у којем поседује све доказе да су добра отпремљена на територију Републике Црне Горе, прописане у члану 3а. став 2. или у члану 4а. Правилника (ако добра шаље поштом или брзом поштом у Републику Црну Гору).

Ако обвезник за добра која шаље или отпрема на територију Републике Црне Горе до подношења пореске пријаве за ПДВ нема обезбеђене све прописане доказе да су добра отпремљена на територију Републике Црне Горе, обвезник је дужан да обрачуна ПДВ за испоручена добра и да тако обрачунати ПДВ искаже у пореској пријави за тај порески период. У пореском периоду у ком буде располагао свим прописаним доказима о извршеној отпреми добара у Републику Црну Гору, обвезник ће извршити исправку пореске основице и умањити обрачунати ПДВ и све то исказати у пореској пријави.

Ако за добра отпремљена у Републику Црну Гору обвезник ПДВ наплату врши од лица из Белгије, право на пореско ослобођење по члану 24. став 1. тачка 2. Закона остварује уколико,

поред поседовања свих доказа из члана 3а. Правилника (између осталих, извода из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за отпремљена добра извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ – испоручиоца добара и доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза), поседује несумњив доказ да ће плаћање добара отпремљених лицу на територији Републике Црне Горе извршити лице из Белгије, односно закључен одговарајући уговор (о преузимању дуга, асигнацији и др.), под условом да је такав начин плаћања могућ у складу с прописима који регулишу платни промет с иностранством, односно платни промет са Републиком Црном Гором.

Према одредбама члана 5. став 1. Закона, промет услуга су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Када је реч о опорезивању промета услуга са лицима на територији Црне Горе, у свему се примењује члан 12. Закона.

29. Право на повраћај претходног пореза за добра отпремљена на подручје Аутономне покрајине Косово и Метохија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01967/2005-04 од 30.8.2005. год)

1) На основу члана 61. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), Влада Републике Србије донела је Уредбу о извршавању Закона о порезу на додату вредност на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија за време важења Резолуције Савета безбедности ОУН бр. 1244 ("Сл. гласник РС", бр. 15/05, у даљем тексту: Уредба).

У члану 10. став 1. Уредбе прописано је да на промет домаћих добара који изврше обвезници ПДВ са територије Републике ван АПКМ на територију АПКМ, ПДВ се не плаћа, а обвезници ПДВ имају право на одбитак претходног пореза у складу са Законом, под условом да су добра отпремљена на територију АПКМ.

Добра из става 1. овог члана Уредбе отпремају се уз Образац ЕЛ-Евиденциони лист који попуњава надлежна организациона јединица Пореске управе – Посебно одељење.

Пре попуњавања Евиденционог листа из става 2. овог члана, обвезник ПДВ дужан је да Посебном одељењу достави рачун, односно други документ о промету добара, који садржи:

- назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- место и датум издавања и редни број рачуна;
- назив и адресу примаоца рачуна;
- врсту, количину, цену по јединици мере и вредност добара.

Као докази да су добра из става 1. овог члана отпремљена на територију АПКМ служе:

- Евиденциони лист оверен од стране Посебног одељења;
- извод из пословног рачуна обвезника ПДВ да је за промет добара извршен пренос новчаних средстава са пословног рачуна примаоца добара на пословни рачун обвезника ПДВ - испоручиоца добара;
- доказ о извршеној продаји девиза Народној банци Србије, односно оствареној динарској противвредности од продаје тих девиза, ако је за испоручена добра извршено плаћање у девизама.

То значи да обвезник ПДВ који је отпремио добра на територију АПКМ остварује пореско ослобођење по овом основу само у оном пореском периоду у коме је кумулативно обезбедио све доказе из члана 10. став 3. Уредбе.

Ако обвезник ПДВ у истом пореском периоду не обезбеди кумулативно све прописане доказе (у конкретном случају – није извршена наплата за испоручена добра), дужан је да обрачуна ПДВ и искаже га у пореској пријави за тај период.

У пореској пријави коју обвезник ПДВ подноси за порески период у коме је обезбедио све прописане доказе обвезник ће исправити, односно умањити своју исказану обавезу ПДВ.

2) Уколико порески обвезник у пореској пријави пријави мањи износ пореза од износа који је требало утврдити у складу са законом, казниће се за прекршај новчаном казном у висини од 10%

разлике ова два износа, на основу члана 178. став 1. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Сл. гласник РС", бр. 80/02, 84/02, 23/03, 70/03, 55/04 и 61/05 - у даљем тексту: ЗПППА).

Следећим ставом истог члана ЗПППА прописано је да ако је разлика из става 1. овог члана већа од 25% износа који је требало да буде утврђен у пореској пријави, порески обвезник ће се казнити новчаном казном у висини од 50% те разлике.

Ако разлика из става 1. наведеног члана не прелази 25% износа који је требало да буде утврђен у пореској пријави, али је већа од 500.000 динара, порески обвезник ће се казнити новчаном казном у висини од 50% те разлике, али највише 1.000.000 динара.

Ставом 4. овог члана прописано је да ће се за прекршај из ст. 1. до 3. овог члана казнити одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара.

Из наведеног се види да се чланом 178. ЗПППА прописују казне за прекршај који порески обвезник учини исказивањем у пореској пријави мањег износа пореза од износа који је требало утврдити у складу са законом, при чему чињенице о начину на који су наплаћена испоручена добра није од значаја.

3) Одредбом члана 52. став 1. Закона прописано је да обвезник има право на повраћај разлике, ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе.

Одредбом става 2. истог члана прописано је да ако се обвезник не определи за повраћај средстава из става 1. овог члана, разлика се признаје као порески кредит за измиривање пореске обавезе за наредни порески период.

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05) и одредбом члана 3. став 3. Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефракције ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 107/04 и 65/05, у даљем тексту: Правилник), које се примењују од 26.7.2005. године, прописано је да ако порески обвезник након измиривања пореске обавезе у наредном пореском периоду има неискоришћен износ пореског кредита, може за тај износ:

1) измити своју пореску обавезу за наредне пореске периоде;

2) захтевати повраћај неискоришћеног износа пореског кредита.

Порески обвезник може да тражи повраћај неискоришћеног износа пореског кредита из става 3. тачка 2) овог члана подношењем захтева надлежном пореском органу, најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период у коме има неискоришћени износ пореског кредита.

30. Порески третман продаје основних средстава (опреме) набављене 2004. и 2005. године од физичких лица на лицитацији коју је организовао надлежни суд

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02001/2005-04 од 30.8.2005. год)

Одредбом члана 36. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04 и 86/04 - у даљем тексту: Закон), до доношења Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05), који је ступио на снагу дана 26.7.2005. године, било је прописано да основица за промет половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета је разлика између продајне и набавне цене (опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици.

Основица из става 1. овог члана примењује се ако код набавке добара њихов испоручилац није дуговао ПДВ или је користио опорезивање разлике из става 1. овог члана (члан 36. став 2. Закона).

Законом о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност, у члану 18. прописано је да се члан 36. став 1. мења и гласи:

"Обвезници који се баве прометом половних добара, укључујући половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета утврђују основицу као разлику између продајне и набавне цене (опорезивање разлике), уз одбитак ПДВ који је садржан у тој разлици."

У складу с наведеним одредбама Закона, до 25.7.2005. године утврђивање основице као разлике између продајне и

набавне цене обвезник ПДВ могао је да користи код продаје половних добара, укључујући и половна моторна возила (која су најмање једном била регистрована на подручју Србије и Црне Горе), уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, независно од тога какав је третман истих (основна средства или роба), ако су набављена од 1. јануара 2005. године од лица која су користила опорезивање разлике или од лица која нису дуговали ПДВ, односно нису обвезници ПДВ.

Међутим, од 26.7.2005. године обвезник ПДВ утврђује основицу у смислу нове одредбе члана 36. став 1. Закона (опорезивање разлике) код продаје половних добара, укључујући и половна моторна возила, уметничких дела, колекционарских добара и антиквитета, ако је иста набавио, од 1. јануара 2005. године, од лица која су користила опорезивање разлике или од лица која нису дуговали ПДВ, односно нису обвезници ПДВ, и ако та добра нису његова имовина – основна средства, већ су његова роба.

На промет половних добара као имовине – основних средстава пореског обвезника, ако нису набављена од 1. јануара 2005. године од лица која су користила опорезивање разлике или од лица која нису дуговали ПДВ, односно нису обвезници ПДВ, не примењује се посебан поступак опорезивања, већ се примењује општи поступак, односно основица се утврђује у складу са чланом 17. Закона.

31. Порески третман промета акција и обвезница старе девизне штедње, унос података у пореску пријаву по наведеном промету, као и право обвезника ПДВ (који обављају промет добара и услуга ослобођен ПДВ без права на одбитак претходног пореза) на избор, односно да ли исти морају или могу да се одреде за, односно не, на сразмеран одбитак претходног пореза

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01447/2005-04 од 30.8.2005. год)

1. Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05 - у даљем тексту: Закон), у члану 3. став 1. прописано је да су предмет опорезивања ПДВ:

1) испорука добара и пружање услуга (промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности;

2) увоз добара у Републику.

Промет услуга, према одредби члана 5. став 1. Закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона.

Одредбом члана 25. став 1. тачка 2) Закона прописано је да се без права на одбитак претходног пореза ПДВ не плаћа у промету новца и капитала, и то код пословања и посредовања у пословању акцијама, уделима у друштвима и удружењима, обвезницама и другим хартијама од вредности, осим пословања које се односи на чување и управљање хартијама од вредности.

У складу с наведеном одредбом Закона, обвезник ПДВ – брокерско-дилерско друштво на услуге посредовања у промету акција и обвезница старе девизне штедне на берзанском и ванберзанском тржишту не обрачунава и не плаћа ПДВ, али нема право на одбитак претходног пореза.

Према одредбама члана 11. став 3. тачка 2) Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ("Сл. гласник РС", бр. 94/04, у даљем тексту: Правилник), у делу I. Обрасца ПППДВ исказују се подаци о износима накнаде оствареним у промету добара и услуга и износима ПДВ, и то: под редним бројем 2. - код промета добара и услуга који је ослобођен ПДВ без права на одбитак претходног пореза, у поље 002 уноси се податак о износу накнаде за извршени промет.

Сагласно наведеном, накнаде за извршени промет новца и капитала ослобођен плаћања ПДВ по члану 25. став 1. тачка 2) Закона уносе се под редним бројем 2. у поље 002 пореске пријаве - Образац ПППДВ.

2. До доношења Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05), у члану 30. став 1. Закона било је прописано да ако обвезник користи

испоручена или увезена добра за потребе своје делатности или прима услуге да би извршио промет добара или услуга са правом и без права на одбитак претходног пореза, може да користи право на одбитак сразмерног дела претходног пореза.

У члану 14. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност прописано је да се наднаслов изнад члана 30. и члан 30. Закона о порезу на додату вредност мењају, према коме члан 30. став 1. гласи:

"Ако обвезник користи испоручена или увезена добра или прима услуге за потребе своје делатности, да би извршио промет добара и услуга за који постоји право на одбитак претходног пореза, као и за промет добара и услуга за који не постоји право на одбитак претходног пореза, дужан је да изврши поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује."

Одредбама члана 31. наведеног Закона прописано је да се одредбе члана 14. овог закона у делу који се односи на поделу претходног пореза и начин утврђивања сразмерног пореског одбитка примењује од 1. октобра 2005. године, а у делу који се односи на исправку сразмерног пореског одбитка од 1. јануара 2006. године.

У смислу наведених законских одредби, обвезник ПДВ није обавезан да користи право на одбитак сразмерног дела претходног пореза до 30. септембра 2005. године. Од 1. октобра 2005. године обвезник је дужан да изврши поделу пореза односно поделу претходног пореза према економској припадности на део који има право и део који нема право да одбије од ПДВ који дугује. Од такве оцене зависи да ли обвезник може да користи или не сразмерни део претходног пореза.

Правилником о начину утврђивања и исправке сразмерног пореског одбитка ("Сл. гласник РС", бр. 67/05) уређен је начин утврђивања сразмерног пореског одбитка (који се примењује од 1. октобра 2005. године) и начин утврђивања исправке сразмерног пореског одбитка (који се примењује од 1. јануара 2006. године).

32. Поступање обвезника ПДВ при откупу плетених производа (јакне, џемпери, прслуци) од физичких лица која то израђују у кућној радиности и нису обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства на основу катастарског прихода

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1135/2005-04 од 26.8.2005. год)

Одредбом члана 34. ст. 1. и 2. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да обвезници пореза на доходак грађана на приходе од пољопривреде и шумарства (у даљем тексту: пољопривредници) имају право на ПДВ надокнаду по основу извршеног промета пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга обвезницима ПДВ.

Сагласно ставу 3. истог члана Закона, ако пољопривредници изврше обвезнику ПДВ промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга, тај обвезник је дужан да обрачуна ПДВ надокнаду у износу од 5% на вредност примљених добара и услуга, о чему издаје документ о обрачуну (признаницу).

У складу с наведеним законским одредбама, обавеза обрачунавања ПДВ надоканде односи се на обвезника ПДВ којем је пољопривредник извршио промет пољопривредних и шумских производа, односно пољопривредних услуга.

Према томе, у конкретном случају, при откупу плетених производа од физичких лица која то израђују у кућној радиности, нема обавезе обрачунавања и плаћања ПДВ надоканде, јер није реч о промету пољопривредних производа.

33. Право на одбитак ПДВ по рачунима примљеним касније од периода у коме је извршена услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01413/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 28. став 1,

прописано је да обвезник може да оствари право на одбитак претходног пореза ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, за промет за који у складу са чланом 24. Закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ, као и за промет који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Према ставу 3. истог члана Закона, у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

У складу с наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ коме је извршен промет добара и услуга у једном пореском периоду, а који је за тај промет примио рачун са исказаним ПДВ после истека рока за подношење пореске пријаве за порески период у којем је промет извршен, има право да у пореском периоду у којем је примио рачун одбије тако исказан ПДВ од ПДВ који дугује у том пореском периоду.

34. Право на одбитак претходног пореза за плаћене рачуне за услуге телефона, струје и инфостана који гласе на закуподавца – физичко лице, од кога је узет у закуп стан као пословни простор

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00527/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 28. став 1, прописано је да право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. Закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према ставу 2. истог члана Закона, обвезник може да оствари ако поседује:

- 1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом;
- 2) документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказан ПДВ платио приликом увоза.

Одредбама члана 42. ст. 1. и 3. Закона прописано је да је обвезник дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун за сваки промет добара и услуга другим обвезницима, а који, између осталих, нарочито садржи податке о називу, адреси и ПИБ-у обвезника – примаоца рачуна.

Сагласно наведеном, право на одбитак претходног пореза имају само обвезници ПДВ и ако су при набавци добара и услуга испуњени услови прописани чланом 28. Закона, а како у конкрет-

ном случају рачуни за услуге телефона, струје и инфостана не гласе на обвезника, примаоца тих услуга као закупца стана (који користи као пословни простор), већ на власника стана – закуподавца, то, у складу са чланом 28. став 2. Закона, обвезник нема право на одбитак претходног пореза по рачунима у којима се исти не наводи као прималац услуга.

35. Могућност одбитка претходног пореза који је плаћен приликом набавке нафтних деривата за коришћење путничких аутомобила регистрованих на телевизијску кућу
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01060/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), одредбом члана 28, прописани су услови за одбитак претходног пореза.

У члану 29. став 1. тачка 1) Закона прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга, које су повезане с коришћењем ових превозних средстава.

Сагласно наведеном, по основу набавке горива за потребе путничких аутомобила обвезник нема право на одбитак претходног пореза, с обзиром да је ова врста набавке изузета од одбитка претходног пореза.

36. Претходно плаћен порез по рачунима добављача на залихе робе на дан стицања својства обвезника ПДВ
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01777/2005-04 од 25.8.2005. год)

Одредбом члана 38. став 1. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да је обвезник који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 2.000.000 динара дужан да, најкас-

није до истека првог рока за предају периодичне пореске пријаве, поднесе евиденциону пријаву надлежном пореском органу.

Сагласно наведеном, обвезник даном остваривања укупног промета већег од 2.000.000 динара почиње да обавља ПДВ активност и стиче сва права и обавезе обвезника ПДВ, с тим што нема право на одбитак претходног пореза садржаног у залихама робе. Право на одбитак претходног пореза обвезник ће остварити за набавку добара и услуга од датума стицања својства ПДВ обвезника, уз испуњавање услова који су прописани одредбом члана 28. Закона.

37. Увећање за износ пореског кредита по пореској пријави за претходни период износа претходног пореза за порески период за који се подноси пореска пријава

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01473/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 27, прописано је да је претходни порез износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

У члану 28. Закона прописано је који услови морају бити испуњени за остваривање права на одбитак претходног пореза, а у члану 29. овог закона прописана су изузимања од претходног пореза.

Одредбом члана 49. став 1. прописано је да је обвезник дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са чланом 16. овог закона настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник.

Истим чланом, у ставу 2. Закона, прописано је да се при обрачуну ПДВ узимају у обзир и исправке из члана 21. и члана 44. став 1. овог закона.

Истим чланом, у ставу 3. Закона, прописано је да се ПДВ обрачунат у складу са ст. 1. и 2. овог члана умањује за износ претходног пореза у складу са чл. 28, 30. и 34. овог закона.

Такође, истим чланом, у ставу 4. Закона, прописано је да се код обрачуна износа претходног пореза из става 3. овог члана узимају у обзир и исправке из чл. 31. и 32. овог закона.

Према одредбама члана 50. ст. 1. и 2. Закона обвезник подноси пореску пријаву надлежном пореском органу на прописаном обрасцу, у року од 10 дана по истеку пореског периода, независно од тога да ли у пореском периоду има обавезу плаћања ПДВ.

У складу са одредбом члана 51. став 1. Закона, обвезник је дужан да за сваки порески период плати ПДВ који је једнак позитивној разлици између укупног износа пореске обавезе и износа претходног пореза, у року за подношење пореске пријаве из члана 50. став 1. овог закона, односно у року од 10 дана по истеку пореског периода (календарског месеца или календарског тромесечја).

Према одредбама члана 52. ст. 1. и 2. Закона, ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, обвезник има право на повраћај разлике, а ако се обвезник не определи за повраћај из става 1. овог члана, разлика се признаје као порески кредит.

Правилником о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и облику и садржини пореске пријаве ("Сл. гласник РС", бр. 94/04, у даљем тексту: Правилник), у члану 9. прописано је да лица из члана 50. Закона (обвезници ПДВ) подносе надлежном пореском органу пореску пријаву на Обрасцу ПППДВ-Пореска пријава пореза на додату вредност, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Чланом 11. Правилника прописана је садржина и начин попуњавања Обрасца ПППД-Пореска пријава пореза на додату вредност, односно под ставом 7. тачка 3) овог члана прописано је да се у делу II. Обрасца ПППДВ исказују подаци о претходном порезу под редним бројем 8. - у поље 008 уноси се износ свих накнада за набављена добра и примљене услуге у пореском периоду, без ПДВ, осим накнада са ред. бр. 6. и 7, а у поље 108 уноси се износ претходног пореза који се може одбити, осим претходног пореза са ред. бр. 6. и 7.

Истим чланом, у ставу 9. Правилника, прописано је да обвезници који користе право на одбитак сразмерног дела претходног пореза из члана 30. Закона, у поље 106, 107 и 108 уписују сразмерни део претходног пореза који се може одбити.

Подаци о пореској обавези, према одредбама члана 11. став 10. тач. 1) и 2) Правилника, исказују се под редним бројем 10. – у поље 110 уноси се износ ПДВ за уплату или за повраћај.

Ако је износ претходног пореза већи од износа пореске обавезе, износ ПДВ исказан у пољу 110 уписује се с предзнаком "минус".

Под редним бројем 11. – подносилац пријаве који је исказао износ пореза за повраћај заокружује опцију "ДА", а ако се определио да исказани износ пореза користи као кредит за наредни период, заокружује опцију "НЕ".

Према наведеним одредбама Закона и Правилника, приликом попуњавања Обрасца ППДВ-Пореске пријаве за порез на додату вредност за порески период за који се подноси пореска пријава, износ претходног пореза (поље 108) се не увећава за износ исказаног пореског кредита из пореске пријаве поднете за претходни порески период. До висине пореског кредита порески обвезник је имао право да не врши уплату дугованог пореза за наредне пореске периоде.

Међутим, од 26.7.2005. године обвезник може да захтева повраћај неискоришћеног дела пореског кредита, с обзиром да је у члану 24. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 61/05) прописано да се у члану 52. после става 2. додаје нови став 3, који гласи: "Порески обвезник може да тражи повраћај неискоришћеног износа пореског кредита из става 2. овог члана подношењем захтева, најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период."

Такође, Правилником о изменама и допунама Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 65/05), у члану 2. прописано је да се у члану 3. ст. 2. и 3. Правилника о поступку ост-

варивања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 107/04) мењају и гласе:

"Ако се обвезник, у смислу члана 2. став 1. овог правилника, определи за опцију "НЕ", користи тај износ за измиривање своје пореске обавезе за наредни порески период.

Ако обвезник, након измиривања пореске обавезе, у смислу става 2. овог члана, има неискоришћен износ пореског кредита, може за тај износ:

- 1) измирити своју пореску обавезу за наредне пореске периоде;
- 2) захтевати повраћај неискоришћеног износа пореског кредита."

Захтев за повраћај неискоришћеног износа пореског кредита из става 3. тачка 2) овог члана обвезник може да поднесе надлежном пореском органу, најраније истеком рока за подношење пореске пријаве за текући порески период у којем има неискоришћен износ пореског кредита (члан 24. став 2. наведеног Правилника).

38. Стопа којом се опорезује увоз школског прибора

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02192/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 23. став 2. тачка 7, прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет добара и услуга или увоз уџбеника и наставних средстава.

У члану 7. став 1. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04 и 65/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се наставним средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 7) Закона, сматрају: лектира, збирке задатака, приручници и практикуми, речници, школски глобуси и школске зидне карте, географски и историјски атласи, дијапозитиви, графички прикази (графофолије, схеме, скице и сл.), ако су,

у складу са Законом о уџбеницима, одобрени за употребу у основној и средњој школи.

Правилником, у члану 7. став 2, прописано је да се наставним средствима, у смислу члана 23. став 2. тачка 7) Закона, сматрају:

1. дијапројектори;
2. графоскопи;
3. пластелини;
4. креде;
5. боје (дрвене, воштане, водене и темпере);
6. шестари, лењири, троугаоници и угломери;
7. цртаћи столови за ученике;
8. школске свеске до 60 листова;
9. обичне графитне оловке.

У складу с наведеним одредбама Закона и Правилника, на школски прибор који се увози, уколико се тај школски прибор може, сагласно цитираним одредбама из члана 7. став 1. и 2. Правилника, сврстати у наставна средства, ПДВ се обрачунава и плаћа по стои од 8%.

39. Порески третман услуга превоза (амортизација и гориво) које се посебно исказују и фактуришу кориснику ветеринарских услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01989/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 1. став 2, прописано је да је порез на додату вредност општи порез на потрошњу који се обрачунава и плаћа на испоруку добара и пружање услуга, у свим фазама производње и промета добара и услуга, као и на увоз добара, осим ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбама члана 3. став 1. тачка 1) Закона прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици, уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Сагласно одредбама члана 17. ст 1, 2. и 3. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано. У основицу се урачунавају акциза, царина и друге увозне дажбине, као и остали јавни приходи, осим ПДВ, и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу добара и услуга, а не садржи попусте и друга умањења цене, који се примаоцу добара или услуга одобравају у моменту вршења промета добара или услуга и износе које обвезник наплаћује у име и за рачун другог, ако тај износ преноси лицу у чије име и за чији рачун је извршио наплату.

У складу са чланом 42. ст. 1. и 2. Закона, обвезник је дужан да изда рачун или други документ који служи као рачун за сваки промет добара или услуга другим обвезницима, који садржи, између осталог, износ основице, пореску стопу која се примењује, износ ПДВ који је обрачунат на основицу и напомену о пореском ослобођењу.

Изостављање појединих података у рачуну уређено је Правилником о одређивању случајева у којима нема обавезе издавања рачуна и о рачунима код којих се могу изоставити поједини подаци ("Сл. гласник РС", бр. 105/04, 140/04 и 67/05, у даљем тексту: Правилник).

Према одредбама члана 49. ст. 1. и 2. Закона обвезник је дужан да обрачунава ПДВ за одговарајући порески период на основу промета добара и услуга у том периоду, ако је за њих, у складу са чланом 16. овог закона, настала пореска обавеза, а обвезник је истовремено и порески дужник, при чему се узимају у обзир и исправке из члана 21. и 44. став 1. овог закона (настале услед измена пореске основице и исправке износа ПДВ у новом рачуну).

ПДВ обрачунат у складу са ст. 1. и 2. овог члана умањује се за износ претходног пореза у складу са чл. 28, 30. и 34. овог закона, узимајући у обзир и исправке из чл. 31. и 32. овог закона (члан 49. ст. 3. и 4. Закона).

У члану 29. став 1. тачка 1) Закона прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке, производње и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем ових превозних средстава.

Према наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ је дужан да на промет добара и услуга, опорезив у смислу Закона, обрачунава ПДВ, с тим што од обрачунатог ПДВ нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке и увоза путничких аутомобила, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем путничких аутомобила, осим када се, у смислу члана 29. став 2. Закона, иста користе за обављање делатности:

- промета и изнајмљивања путничких аутомобила;
- превоза лица и добара или обуку возача за управљање путничким аутомобилима.

С обзиром да се у конкретном случају ради о коришћењу опреме—путничких аутомобила за обављање делатности — пружање ветеринарских услуга, то фактурисање корисницима услуга, приказивањем као посебне ставке у рачуну, услуга превоза као амортизације возила и потрошње горива представља надоканду за пружене ветеринарске услуге, које су опорезиве, по Закону, по општој стопи од 18% (члан 23. став 1. Закона).

Такође, указујемо да се према члану 8. став 4. Закона о изменама и допунама Закона о ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 61/05 од 18.7.2005. године), а који је, према одредбама члана 32. овог закона,

ступило на снагу осмог дана од дана објављивања у “Сл. гласнику РС”, односно 26.7.2005. године, од овог дана на лекове за употребу у ветерини плаћа ПДВ по посебној стопи од 8%.

40. Пореска стопа на промет материјала и давање услуга при поправци и одржавању путева и улица, као и при изградњи нових путева и улица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02179/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност (“Сл. гласник РС”, бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 3. став 1, прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Одредбом члана 23. став 1. Закона прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Ставом 2. тачка 12) истог члана Закона прописано је да се по посебној стопи од 8% опорезује промет комуналних услуга.

Према одредби члана 12. став 7. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ (“Сл. гласник РС”, бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04 и 65/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да се комуналним услугама, у смислу члана 23. став 2. тачка 12) Закона, а у складу са законом којим се уређују комуналне делатности, сматрају одржавање улица, путева и других јавних површина и јавне расвете у градовима и другим насељима.

Сагласно наведеним одредбама Закона и Правилника, приликом одржавања и поправке путева и улица на промет материјала и услуга ПДВ се обрачунава и плаћа по посебној пореској стопи од 8%. Приликом изградње нових путева, на промет материјала и услуга износ ПДВ који се обрачунава и плаћа је 18%.

41. Пореска стопа на продају улазница за посете пећини

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2212/2005-04 од 25.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 23. став 2. тачка 12а) прописано је да се по посебној стопи ПДВ од 8% опорезује промет или увоз услуга које се наплаћују путем улазница за биоскопске и позоришне представе, сајмове, циркусе, забавне паркове, концерте (музичке догађаје), изложбе, спортске догађаје, музеје и галерије, ботаничке баште и зоолошке вртове, ако промет ових услуга није ослобођен ПДВ.

С обзиром да Законом није предвиђено опорезивање по посебној стопи од 8% промета услуга које се наплаћују путем улазница за посете пећинама, на продају улазница за посете пећини обрачунава се и плаћа ПДВ по општој стопи од 18%.

42. Пореска стопа код комуналних услуга одржавања улица, путева и других јавних површина и јавне расвете у градовима и другим насељима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-641/2005-04 од 23.8.2005. год)

Према одредбама члана 23. став 2. тачка 12. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) комуналне услуге се опорезују по посебној стопи од 8%.

У члану 12. став 1. тачка 7. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04 и 65/05) прописано је да се комуналним услугама, између осталог, сматра и одржавање улица, путева и других јавних површина и јавне расвете у градовима и другим насељима.

Према одредбама чл. 5. тачка 7. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) одржавање улица, путева и других јавних површина у градовима и другим насељима је поправка, реконструкција, модернизација и извођење других радова на одржавању улица и саобраћајница, јавних

површина, хоризонталне и вертикалне сигнализације и јавне расвете.

На основу наведених законских и подзаконских одредби сматрамо да се одржавање саобраћајне сигнализације, мостова, тунела, подземних пешачких пролаза, пружних прелаза у нивоу са пругом, инвестиционо одржавање покретних степеница и пумпи за воду, постављање лежећих полицајаца и гумених панела на улицама и хиподрому, израда и санација прилаза школама, болницама и дечијим установама, асфалтирање спортских терена, иако није директно наведено у Закону о комуналним делатностима, може сматрати услугама извршеним ради одржавања улица, које подлежу обрачуноу и плаћању ПДВ по посебној пореској стопи од 8%.

Такође, на основу наведених законских и подзаконских одредби, сматрамо да се замена и модернизација саобраћајне сигнализације, што подразумева набавку нових семафорских уређаја и друге опреме и уградњу исте на семафоризованим раскрсницама, замена (испорука и уградња) управљачких уређаја, ЛЕД лантерни и постављање камера на раскрсницама ради успостављања централног мониторинга над радом семафорских уређаја ван зоне централног управљања, формирање мреже базних станица за успостављање система централног мониторинга над радом уређаја и опреме на сигналисаним раскрсницама ван зоне централног управљања, замена (испорука и уградња) конзолних стубова на раскрсницама, одржавање система аутоматског управљања саобраћајем САУС, опремање центра за даљински мониторинг индивидуалних раскрсница, може сматрати услугама извршеним ради одржавања улица, које подлежу обрачуноу и плаћању ПДВ по посебној стопи од 8%.

43. Да ли допринос удружилаца—средства за рад и пословање Заједнице Југословенске електропривреде која обезбеђују удружиоци, представљају промет услуга на који се обрачунава ПДВ, да ли је и Електропривреда Црне Горе обвезник плаћања ПДВ и да ли је Заједница дужна да ЈП "Електропривреда Србије" и Електроенергетском координа-

**ционом центру, као корисницима пословног простора
Заједнице без накнаде, обрачунава ПДВ на износ обрачунате
амортизације у висини законом прописаних минималних
стопа?**

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02283/2005-04 од 23.8.2005. год)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ:

- 1) испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности;
- 2) увоз добара у Републику.

Одредбом члана 4. став 1) Закона, промет добара је пренос права располагања на телесним стварима лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према одредби члана 5. став 1. Закона, промет услуга представљају сви послови и радњи у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог Закона, а сходно одредби члана 5. став 4. Закона, са прометом услуга уз накнаду изједначава се:

- 1) употреба добара која су део пословне имовине пореског обвезника за личне потребе оснивача, запослених или других лица;
- 2) пружање услуга које порески обвезник изврши без накнаде за личне потребе оснивача, запослених или других лица;
- 3) свако друго пружање услуга без накнаде.

Законом, у члану 8. став 1, прописано је да је порески обвезник лице које самостално обавља промет добара и услуга, у оквиру обављања делатности.

Сагласно одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Законом, у члану 18. став 1, основицом код промета добара и услуга из члана 4. став 4. и члана 5. став 4. овог закона сматра се набавна цена, односно цена коштања тих или сличних добара и услуга, у моменту промета.

У складу с наведеним законским одредбама, на услуге издавања пословног простора у закуп чланицама заједнице обрачунава се и плаћа ПДВ по стопи од 18% на основицу коју чини износ те накнаде. На допринос за покриће трошкова рада Заједнице који, у складу са чланом 22. Закона о удруживању у Заједницу Југословенске електропривреде ("Сл. лист СФРЈ", бр. 18/78), плаћају чланице удружења, чија се висина, у складу са овлашћењем из закона, утврђује Одлуком о раду пословне заједнице Југословенске електропривреде у прелазном периоду, а на основу критеријума из члана 9. те одлуке, нема третман накнаде за извршене услуге и није предмет ПДВ.

44. Пореска стопа код комуналних услуга – опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза на гробљу
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02050/2005-04 од 23.8.2005. год)

Према одредбама члана 23. став 2. тачка 12. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) комуналне услуге се опорезују по посебној стопи од 8%.

У члану 12. став 1. тачка 9. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) прописано је да се комуналним услугама, између осталог, сматра и уређивање и одржавање гробља и сахрањивање.

Према одредбама чл. 5. тачка 9. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 16/97 и 42/98), уређење и одржавање гробља и сахрањивање је опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза, уређивање, опремање и одржавање објеката за погребне услуге и крематоријума,

одржавање гробова, укоп или кремирање умрлих, њихов превоз и пренос и пружање других погребних услуга.

На основу наведених законских и подзаконских одредби сматрамо да се опремање простора за сахрањивање, изградња и одржавање стаза, израда бетонских опсега и гробница, изградња бетонских стаза између гробних места, сматра комуналном услугом која се опорезује ПДВ по посебној стопи од 8%.

45. Пореска стопа на штампу књига

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02102/2005-04 од 22.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 23. став 2. тачка 9), прописано је да се по посебној стопи од 8% опорезује промет или увоз монографских и серијских публикација.

У члану 8. став 1. и 2. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04-исправка, 140/04 и 65/05) монографским публикацијама, у смислу члана 23. став 2. тачка 9) Закона, сматрају се публикације у текстуалној или илустрованој форми, на штампаном или електронском медију, у једном или више делова, чије је издавање унапред утврђено и ограничено, а које имају СІР запис (Cataloguing In Publication), укључујући међународни књижни број ISBN (International Standard Book Number) као његов саставни део. Серијским публикацијама сматрају се часописи, билтени, годишњаци, зборници радова и слична грађа, које се објављују сукцесивно, у одређеним временским интервалима, на штампаном или електронском медију, са нумеричким и хронолошким ознакама чије издавање може да траје неограничено, а које имају СІР запис, укључујући међународни књижни број ISSN (International Standard Serial Number) као његов саставни део и који је одштампан на сваком броју публикације.

Према томе, уколико конкретне публикације спадају у монографске, односно серијске публикације, на испоруку тих одштампаних публикација плаћа се ПДВ по посебној стопи од 8%.

46. Пореска стопа на промет и увоз сировог першуна, сировог спанаћа, сирове индустријске паприке, сировог целера, сирове мирођије, сирове камилице и зачинског биља

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02100/2005-04 од 6.8.2005. год)

Законом о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05, у даљем тексту: Закон), у члану 23. став 1, прописано је да општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Сагласно одредби става 2. тачка 2) Закона, по посебној стопи од 8% опорезује се промет и увоз свежег, расхлађеног и смрзнутог воћа, поврћа, меса, рибе и јаја.

Према томе, на промет и увоз сировог першуна, сировог спанаћа, сирове индустријске паприке и сировог целера, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 8%.

На промет и увоз сирове мирођије, сирове камилице и зачинског биља примењује се општа стопа од 18%.

47. Обавеза плаћања ПДВ на увоз комби возила

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2284/2005-04 од 6.8.2005. год)

Одредбом члана 3. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) прописано је да је предмет опорезивања ПДВ увоз добара у Републику.

Одредбом члана 26. тачка 7) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара за која је у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка б) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Према томе, на увоз комби возила у Републику, ПДВ се обрачунава и плаћа по стопи од 18%.

48. Пореска стопа код опорезивања међумесних и међуградских аутобуских линија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02003/2005-04 од 5.8.2005. год)

Према одредбама члана 23. став 2. тачка 12) Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) комуналне услуге се опорезују по посебној стопи од 8%.

У члану 12. став 1. тачка 4. Правилника о утврђивању добара и услуга чији се промет опорезује по посебној стопи ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 108/04, 130/04, 140/04 и 65/05) прописано је да се комуналним услугама, између осталог, сматра и превоз путника у градском саобраћају.

Одредбом чл. 5. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 16/97 и 42/98) уређено је да је превоз путника у градском саобраћају обављање превоза путника на подручју града и другог насеља, као и превоз између насељених места на територији града, односно другог насеља у општини трамвајима, тролејбусима, аутобусима.

Према томе, посебна стопа од 8% примењује се само за превоз путника на регистрованим линијама за превоз путника на подручју града и другог насеља, као и превоз између насељених места на територији града, односно другог насеља у општини трамвајима, тролејбусима, аутобусима.

Напомињемо да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

49. Порески третман промета услуга које је извршило правно лице из иностранства које нема пореског пуномоћника у земљи

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01472/2005-04 од 5.8.2005. год)

Према одредбама члана 10. став 1. тачка 2. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) порески дужник, у смислу овог закона, је порески пуномоћник кога

одреди страном лице које у Републици нема седиште ни сталну пословну јединицу, а које обавља промет добара и услуга у Републици.

Порески дужник, према одредбама овог члана, став 1. тачка 3. Закона је и прималац добара и услуга, ако страном лице из тачке 2. овог става не одреди пореског пуномоћника.

На основу наведених законских одредби, с обзиром да је предузеће у пореском периоду примило услуге које је извршило правно лице из иностранства, а које нема пореског пуномоћника, предузеће је било у обавези да обрачуна ПДВ на вредност извршене услуге од стране лица из иностранства.

ПДВ по основу промета страног лица уплаћује се на уплатни рачун 840-714112843-10.

У складу са чланом 11. став 3. Правилника о садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве за ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 94/04), обрачунати ПДВ по основу промета страног лица уноси се у делу I Обрасца ПППДВ на редном броју 3, односно 4. у поље 103, односно 104, зависно од тога по којој је стопи ПДВ обрачунат.

У складу са чланом 28. став 5. Закона обрачунати ПДВ по основу промета страног лица може се користити као претходни порез под условом да се примљене услуге страног лица користе за промет добара и услуга који је опорезив порезом на додату вредност, односно за промет који је, према члану 24. Закона, ослобођен од плаћања ПДВ са правом на одбитак претходног пореза. Сагласно члану 11. став 8. поменутог правилника, у пореском периоду у коме је предузеће обрачунало ПДВ по основу промета страног лица, обрачунати ПДВ по том основу исказује се у делу II Обрасца ПППДВ на редном броју 8, и то у поље 008 - износ накнаде страног лица, а у поље 108 износ обрачунатог ПДВ.

Према томе, ако на вредност примљених услуга страног лица у моменту испостављања рачуна предузеће није обрачунало ПДВ и исти исказало у пореској пријави за тај порески период, у обавези је да то учини у првом наредном пореском периоду.

50. Статус претежног извозника и исправка грешака у књизи улазних рачуна из аспекта Закона о ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01455/2005-04 од 4.8.2005. год)

Одредбом чл. 52. став 5. Закона о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04, 86/04 и 61/05) дато је овлашћење Влади Републике Србије да пропише критеријуме на основу којих се утврђује шта се сматра претежним прометом добара у иностранство.

Уредбом о критеријумима на основу којих се утврђује шта се, у смислу Закона о ПДВ, сматра претежним прометом добара у иностранство ("Сл. гласник РС", бр. 124/04 и 27/05) прописано је да се претежним прометом добара у иностранство сматра извоз добара обвезника ПДВ чија је вредност у односу на вредност укупног промета добара и услуга већа од 70%, односно најмање 10.000.000 евра, исказаних у финансијском извештају за претходну календарску годину састављеном у складу с прописима о рачуноводству. Обвезник ПДВ који испуни један од критеријума из става 1. овог члана, у наредних 12 календарских месеци, односно до истека рока за подношење наредног финансијског извештаја за претходну календарску годину састављеног у складу с прописима о рачуноводству, сматра се обвезником ПДВ који претежно врши промет добара у иностранство.

Чланом 3. Уредбе прописано је да за лица која су евидентирани за ПДВ у смислу члана 63. став 1. Закона, претежним прометом добара у иностранство сматра се извоз производа чија је вредност у односу на укупну вредност промета производа и услуга већа од 70%, односно најмање 10.000.000 евра, исказаних у финансијском извештају за 2004. годину, састављеном у складу с прописима о рачуноводству. Обвезник ПДВ који испуни један од критеријума у наредних 12 календарских месеци, односно до истека рока за подношење финансијског извештаја за 2005. годину, састављеног у

складу с прописима о рачуноводству, сматра се обвезником ПДВ који претежно врши промет добара у иностранство.

Такође, у складу са чланом 3. Уредбе, обвезником ПДВ који претежно врши промет добара у иностранство сматра се и обвезник ПДВ који је у периоду од 1. јануара текуће године до истека рока пореског периода за који подноси пореску пријаву извршио извоз добара чија је вредност у односу на укупан промет добара и услуга у истом периоду већа од 70%, односно најмање 10.000.000 евра. Утврђивање претежног промета добара у иностранство обвезник ПДВ врши за сваки порески период текуће године.

Одредбом члана 4. став 2. Уредбе прописано је да обвезник ПДВ из члана 3а став 1. Уредбе доставља надлежном пореском органу, уз пореску пријаву ПДВ за месец, односно порески период у којем је испунио један од критеријума да постане обвезник ПДВ који претежно врши промет добара у иностранство, податке од значаја за утврђивање шта се сматра претежним прометом добара у иностранство на обрасцу ПИД ПДВ 1-Претежни извоз добара у иностранство, који чини саставни део Уредбе.

Према томе, статус претежног извозника предузеће може да стекне у току 2005. године подношењем података од значаја за утврђивање статуса претежног извозника на обрасцу ПИД ПДВ-1.

У вези случаја када у пореску пријаву за обрачунски период нису укључени сви рачуни и да ли се исти могу исказати у наредном обрачунском периоду, поступак је следећи:

Подношење измењене пореске пријаве може се вршити у складу с одредбама члана 40. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Сл. гласник РС", бр. 80/02...55/04 и 61/05). Тим одредбама прописано је да ако порески обвезник у року од 30 дана од дана истека рока за подношење пореске пријаве поднесе измењену пореску пријаву, измењена пореска пријава сматраће се првобитном. Исправка пореске пријаве путем подношења

измењене пореске пријаве се, међутим, неће извршити од почетка до правоснажног окончања поступка пореске контроле за контролисани порески период.

Рачуни које предузеће грешком није узело у обзир код исказивања претходног пореза у пореској пријави за текући порески период могу се, у складу са чланом 28. Закона, исказати у пореској пријави за наредни порески период. Наиме, чланом 28. Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из става 1. до 2. истог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, као и да право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из става 1. до 3. тог члана.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Примена члана 25а Закона о порезу на добит предузећа

(Објашњење Министарства финансија, бр. 430-07-00235/2005-04 од 15.9.2005. год.)

Према члану 25а Закона о порезу на добит предузећа ("Сл. гласник РС", бр. 25/01 ... 84/04), приходи и расходи који због фундаменталне грешке или промене рачуноводствене политике нису исказани у финансијским извештајима у периоду у којем су настали, не укључују се у добит или губитак текућег периода, већ се накнадно установљене грешке и ефекти промене рачуноводствене политике исправљају у финансијским извештајима за годину у којој су настале.

Према томе, и у случају када се ради о промени рачуноводствене политике, ефекат промене не одражава се на опорезиву добит текуће године већ се, у складу с корекцијом почетног стања нераспоређене добити у билансу стања текуће године (који се подноси НБС), утврђује нова пореска обавеза за претходни период на који се примењује нова рачуноводствена политика (као да је увек била у примени). За износ корекције у финансијским извештајима (биланс стања) врши се и корекција добити ранијих пословних година (редни бр. 1 Обрасца ПБ 1), на које се односи промена рачуноводствене политике, односно корекција опорезиве добити за те пословне године.

У наведеним случајевима, када се исправка врши за претходни период, односно за годину у којој је настала фундаментална грешка или промена рачуноводствене политике, утврђивање пореза на добит предузећа врши се решењем пореског органа у смислу чл. 54. став 2. тачка 2) Закона о пореском поступку и пореској администрацији, на основу поднете пореске пријаве и пореског биланса за одговарајући период.

2. Примена члана 22б Закона о порезу на добит предузећа

(Објашњење Министарства финансија, бр. 430-07-192/2005-04 од 15.9.2005. год.)

Обвезници имају право да према општем акту, а у складу с прописима о рачуноводству и МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, врше процену резервисања. Међутим, одређене врсте резервисања се, у складу са Законом о порезу на добит предузећа, за сврхе утврђивања опорезиве добити, не признају као расход у пореском билансу.

Према члану 22б Закона о порезу на добит предузећа ("Сл. гласник РС" бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04), на терет расхода у пореском билансу признају се извршена дугорочна резервисања за обнављање природних богатстава, за трошкове у гарантном року и задржане кауције и депозите.

Према томе, процењено резервисање за штетне уговоре трајно се не признаје као расход у пореском билансу, јер се за евентуалне приходе настале у каснијим пореским периодима по основу тих резервисања не врши корекција у пореском билансу.

3. Примена члана 48. Закона о порезу на добит предузећа

(Објашњење Министарства финансија, бр. 430-07-279/2005-04 од 15.9.2005. год.)

Према члану 48. ст. 1. и 2. Закона о порезу на добит предузећа, обвезнику који изврши улагање у основна средства у сопственој регистрованој делатности признаје се право на

порески кредит у висини од 20% (40% за мала предузећа) извршеног улагања, с тим што не може бити већи од 50% (70% за мала предузећа) обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање.

Право на порески кредит за извршена улагања у основна средства (20%, односно 40% од износа улагања) признаје се према висини улагања коју чини набавна вредност тог средства, односно набавна цена у складу с прописима о рачуноводству и МРС (куповна цена, порез, трошкови прве допреме, трошкови прве монтаже и сл.).

Према томе, трошкови легализације основног средства у периоду када се врши легализација (зграда – објекат мале привреде) могу се признати као издаци за улагања у основна средства само ако су, у складу с одговарајућим МРС, укључени у набавну цену основног средства по којој је то основно средство уведено у пословне књиге обвезника и уколико је то уређено општим актом о вођењу пословних књига и процењивању позиција у билансу у складу с прописима о рачуноводству.

4. Примена члана 48. и 48а Закона о порезу на добит предузећа (Објашњење Министарства финансија, бр. 430-07-292/2005-04 од 15.9.2005. год.)

1. Према члану 48. став 4. Закона о порезу на добит предузећа, у свакој од година (10 година) у коју се може пренети неискоришћени део пореског кредита, прво се примењује порески кредит по основу улагања из те године, а затим се, до лимита од 50% односно 70% обрачунатог пореза у години у којој је извршено улагање, примењују пренети порески кредити по редоследу улагања. То значи да се, на пример, у пореском билансу за 2005. годину, прво користи порески кредит за улагања извршена у 2005. години, а затим (до висине 50%, односно 70% обрачунатог пореза за ту годину) пренети порески кредити по редоследу улагања (прво неиско-

ришћени порески кредит за улагања извршена у 2003. години, а затим за улагања извршена у 2004. години).

Порески кредит из члана 48а Закона о порезу на добит предузећа примењује се на исти начин, с тим да није ограничен у односу на обрачунати порез, а неискоришћени део пореског кредита може се пренети, такође, у наредних 10 година, без ограничења у односу на обрачунати порез сваке од тих наредних година.

Укупан порески кредит (према чл. 48. и 48а Закона) може се, наравно, у свакој од година, искористити до нивоа обрачунатог пореза.

Напомињемо да је преношење неискоришћеног дела пореског кредита продужено са 5 на 10 година од 1.1.2003. године, како би се омогућио реалан рок за њихово искоришћавање.

2. Пореско решење у поступку пореске контроле – ако порески обвезник, супротно закону, не обави утврђивање пореске обавезе или га изврши нетачно или непотпуно, доноси се у складу са законом, а на основу података из пословних књига и евиденција пореског обвезника и чињеничног стања утврђеног у поступку контроле.

Према томе, Пореска управа ће у поступку доношења решења утврдити све чињенице које су од значаја за утврђивање пореске обавезе и донети одговарајуће решење у складу са Законом, што значи да ће се порески кредити прописани овим законом свакако признати.

5. Примена члана 50а Закона о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-391/05-04 од 15.9.2005. год.)

1. Пореско ослобођење за улагања у основна средства, у трајању од десет година, може се остварити под условима

утврђеним чланом 50а Закона, односно, поред осталог, и уз додатно запошљавање најмање сто лица на неодређено време.

Радници који су већ били запослени на неодређено време у другом правном лицу које је, посредно или непосредно, зависно предузеће улагача не сматрају се новозапосленим лицима у смислу члана 50а став 1. Закона, сагласно ставу 3. овог члана, при чему се зависним предузећем сматра предузеће које је са матичним предузећем повезано у смислу члана 55. став 1. Закона.

2. Додатним запошљавањем радника у смислу Закона сматра се запошљавање нових радника на неодређено време у периоду улагања (период од дана када је започето улагање до завршетка улагања).

Према томе, мишљења смо да се радник са којим послодавац по истеку уговора о раду на одређено време закључи нови уговор о раду на неодређено време, може сматрати новозапосленим у складу са чланом 50а став 1. Закона.

3. Сразмеран износ улагања у основна средства из члана 50а Закона утврђује се, сагласно члану 9. Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит предузећа ("Сл. гласник РС", бр. 139/04), као однос вредности основних средстава набављених у складу са чланом 50а Закона и вредности укупних основних средстава (укључујући и основна средства набављена у складу са чланом 50а Закона).

Уколико се износ улагања у основна средства у години улагања (у конкретном случају, у 2006. години) повећа у односу на износ улагања у основна средства који је извршен у претходној години, и за који обвезник користи порески подстицај из члана 50а

Закона, то ће се и сразмера улагања, односно проценат умањења обрачунаог пореза утврдити у новом (већем) износу, у складу са Законом и Правилником.

4. Почетком "периода улагања" сматра се моменат када се први пут изврши улагање, које не мора одмах (у пореском периоду) бити у висини од најмање 600 милиона динара. То значи да се улагање од преко 600 милиона динара не мора извршити у првој години, нити је ограничено време - период улагања.

Пореско ослобођење примењује се по испуњењу услова из члана 50а став 1. Закона, од прве године у којој је остварена опорезива добит.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Порески третман продаје акција у правном лицу од стране нерезидента

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-0198/2005-04 од 25.8.2005. год.)

Одредбом члана 23. тачка 3) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се пореза на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду удела у правном лицу и хартија од вредности.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона (члан 25. став 1. Закона). Лице – нерезидент Републике Србије обвезник је пореза на пренос апсолутних права на хартијама од вредности само за пренос остварен на територији Републике Србије (члан 26. ст. 1. и 2. Закона).

Сматрамо да је, у смислу наведене одредбе, пренос остварен на територији Републике Србије када су акције које су предмет преноса у правном лицу на територији Републике Србије.

Дакле, када нерезидент прода акције у правном лицу на територији Републике Србије, порез на пренос апсолутних права се плаћа.

Одредбом члана 30. тачка 1) Закона прописано је да је стопа пореза на пренос апсолутних права код преноса хартија од вредности 0,3%.

Напомињемо да се на пренос апсолутних права на хартијама од вредности уз накнаду у новцу у Централном регистру, истовремено са салдирањем новца од стране Централног регистра, порез на пренос апсолутних права плаћа по одбитку од тржишне вредности пренетог апсолутног права, без умањења за накнаде које обвезник плаћа у поступку спровођења преноса права пред Централним регистром, као пореске основице (члан 39а став 1. Закона). У том случају, Централни регистар за сваког обвезника пореза на пренос апсолутних права у име и за рачун обвезника обрачунава, обуставља и ушлађује на прописан рачун јавних прихода порез на пренос апсолутних права, што значи да обвезник нема обавезу да подноси пореску пријаву у смислу члана 36. Закона, нити му се у том случају пореска обавеза утврђује решењем надлежног пореског органа.

2. Порески третман преноса уз накнаду права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00133/2005-04 од 24.8.2005. год.)

Према одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона о порезима на имовину).

Према одредби члана 24. тачка 1) Закона, преносом уз накнаду, у смислу члана 23. Закона, сматра се и стицање права својине и других права из члана 23. Закона на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа.

Према томе, код преноса уз накнаду права својине на непокретности на основу правоснажне судске одлуке или другог акта државног органа (на који се не плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност) плаћа се порез на пренос апсолутних права, осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење.

Одредбом члана 31. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину прописано је да се порез на пренос апсолутних права не плаћа када се апсолутно право преноси ради измирења обавеза по основу јавних прихода, у складу са прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

Према одредби члана 7. Закона о јавним приходима и јавним расходима ("Сл. гласник РС", бр. 76/91 ... 135/04), јавним приходима, у смислу Закона, сматрају се приходи којима се финансирају права и дужности Републике и послови и задаци града Београда и општине, утврђени Уставом и законом, као и доприноси за обавезно социјално осигурање.

Према томе, када се пренос права својине на непокретности врши на основу решења надлежног суда у извршном поступку ради наплате новчаног потраживања физичког лица као повериоца, порез на пренос апсолутних права се плаћа, независно од чињенице да основ извршења чини извршна судска пресуда донета по тужби конкретног физичког лица ради наплате неуплаћених доприноса за обавезно социјално осигурање.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права по основу стицања права својине на непокретности је лице на које се апсолутно право преноси (члан 25. став 5. Закона).

3. Порез на пренос апсолутних права по основу размене непокретности

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-01-00374/2005-04 од 19.8.2005. год.)

Према одредби члана 23. тачка 1), у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01 ... 135/04), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Према томе, ако се на конкретну размену права својине на непокретности у Републици Србији за право својине на другој непокретности у Републици Србији не плаћа порез на додату вредност (нпр. ако се ради о објектима изграђеним до 31.12.2004. године), на тај пренос се плаћа порез на пренос апсолутних права (осим у случајевима за које је Законом прописано право на пореско ослобођење).

У том случају, сагласно члану 28. Закона, пореску основицу чини разлика тржишних вредности права која се размењују.

4. Порез на пренос апсолутног права на непокретности на основу уговора о доживотном издржавању

(Мишљење Министарства финансија, бр. 464-08-00093/2005-04 од 12.8.2005. год.)

Према одредби члана 23. тачка 1), у вези са чланом 2. став 1. тачка 2) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01 ... 135/04), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права својине на непокретности.

Преносом уз накнаду, у смислу овог закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Одредбом члана 31. став 1. тачка б) Закона прописано је да се порез на пренос апсолутних права не плаћа кад се право својине на непокретности преноси на даваоца доживотног издржавања - брачног друга, односно лице које се у односу на примаоца издржавања налази у првом наследном реду, на део непокретности који би давалац издржавања по закону наследио у моменту закључења уговора.

Према томе, на пренос права својине на непокретности на основу уговора о доживотном издржавању где даваоц у односу на примаоца издржавања није у првом наследном реду (конкретно, између брата и сестре од стрица), порез на пренос апсолутних права се плаћа.

Према одредби члана 25. став 4. Закона, када се апсолутно право преноси по основу уговора о доживотном издржавању, обвезник пореза је давалац издржавања.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

5. Порески третман права коришћења на грађевинском земљишту

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00153/2005-04 од 28.7.2005. год.)

Одредбом члана 2. став 1. тачка б) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 45/02, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на имовину плаћа на право коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског земљишта у државној својини, површине преко 10 ари.

У случају кад на непокретности постоји неко од права из члана 2. став 1. тач. 2) до б) Закона, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине (члан 2. став 3. Закона).

Према томе, право коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског

земљишта у државној својини, површине преко 10 ари, предмет је опорезивања порезом на имовину, независно од тога да ли је изграђено или неизграђено.

Обавеза по основу пореза на имовину настаје даном стицања права, односно даном почетка коришћења, даном оспособљавања, даном издавања употребне дозволе или даном омогућавања коришћења имовине на други начин (члан 10. Закона).

Према томе, све док је неко ималац права коришћења на грађевинском земљишту које је предмет опорезивања, обвезник је пореза на имовину на то право, што значи да је, у складу са Законом, обавезан да поднесе пореску пријаву надлежном пореском органу.

2. Према одредби члана 2. став 1. тачка 1) Закона, порез на имовину плаћа се на право својине на непокретности.

Према томе, ако на конкретној непокретности (на два стана као посебним деловима изграђеног стамбеног објекта), поред права својине, није конституисано и неко од права из члана 2. став 1. тач. 2) до б) Закона, порез на имовину плаћа се на право својине.

6. Порески третман самоизграђених пловних објеката (чамаца) које изгради физичко лице које није у систему ПДВ
(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01116/2005-04 од 26.7.2005. год.)

Одредбом члана 23. тачка 4) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права својине на употребљаваном моторном возилу, употребљаваном пловном објекту, односно употребљаваном ваздухоплову на сопствени погон, осим државног.

Употребљавано моторно возило, употребљавани пловни објекат, односно употребљавани ваздухоплов, у смислу овог

закона, јесте моторно возило, пловни објекат, односно ваздухоплов које је најмање једанпут, у складу с прописима, било регистровано, уписано у прописани уписник, односно за које је било издато уверење или потврда о пловидбености, односно дозвола за употребу, на територији Србије и Црне Горе (члан 14. став 5. Закона).

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу овог закона, не сматра пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Одредбом члана 20. Закона о основама својинско-правних односа ("Сл. лист СФРЈ", бр. 6/80 и 36/90 и "Сл. лист СРЈ", бр. 29/96) прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем. Право својине стиче се и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом.

По самом закону право својине се стиче стварањем нове ствари, спајањем, мешањем, грађењем на туђем земљишту, одвајањем плодова, одржањем, стицањем својине од невластника, окупацијом, и у другим случајевима одређеним законом (члан 21. Закона о основама својинско-правних односа).

С тим у вези, када се право својине на чамцу не заснива на праву свог претходника, већ на сопственом стварању нове ствари - чамца (од свог рада, својим материјалом) – тзв. оригинарном стицању својине по самом закону, не ради се о преносу апсолутних права (права својине), па нема ни основа за утврђивање и наплату пореза на пренос апсолутних права.

Међутим, када се стицање права својине на употребљиваном пловном објекту изводи из права својине другог лица које није обвезник пореза на додату вредност, на пренос својине плаћа се одговарајући порез: порез на наслеђе и поклон – на пренос без накнаде, односно порез на пренос апсолутних права – на пренос уз

накнаду. На постојање пореске обавезе на пренос апсолутних права, односно на наслеђе и поклон нису од утицаја мотиви стицања својине на употребљаваном пловном објекту (нпр. да се обезбеди део материјала за стварање "нове" ствари).

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

7. Могућност пореског ослобођења на имовину због болести пореског обвезника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-02027/2005-04 од 26.7.2005. год.)

Законом о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01 ... 135/04) није прописано пореско ослобођење на имовину због болести пореског обвезника, нити ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права лица које је својом вољом – правним послом преузело измирење пореске обавезе на пренос апсолутних права, иако, по закону, није порески обвезник (независно од здравственог стања тог лица).

8. Могућност ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права на пренос права својине на грађевинском земљишту с обзиром на мотиве за куповину земљишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00191/2005-04 од 14.7.2005. год.)

Сагласно одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Преносом уз накнаду, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез

на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона о порезима на имовину).

Одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност прописано је да се порез на додату вредност не плаћа на промет земљишта (пољопривредног, грађевинског, изграђеног или неизграђеног).

Према томе, на пренос уз накнаду апсолутних права – права својине на непокретности, у конкретном случају грађевинском земљишту, порез на пренос апсолутних права се плаћа.

Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење с обзиром на мотиве за куповину земљишта (у конкретном случају, изградња међународног центра преко кога ће српски народ успоставити и учврстити везе с народима света кроз хуманитарни рад, размену научних идеја и стваралаштва, кроз сарадњу са америчким фондацијама и институцијама).

9. Порески третман преноса уз накнаду права својине на земљишту

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-2004/2005-04 од 5.7.2005. год.)

Сагласно одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Према томе, на пренос уз накнаду права својине на непокретности – земљишту порез на пренос апсолутних права се принципијелно плаћа.

Основица пореза на пренос апсолутних права је уговорена цена у тренутку настанка пореске обавезе, уколико није нижа од тржишне вредности. Уколико надлежни порески орган оцени да је

уговорена цена нижа од тржишне, има право да у року од 20 дана од дана пријема пореске пријаве поднете у складу са одредбом члана 36. став 1. Закона, односно од дана сазнања за пренос, утврди пореску основицу у висини тржишне вредности. Ако порески орган у року од 20 дана од дана пријема пореске пријаве поднете у складу са одредбом члана 36. став 1. Закона, односно од дана сазнања за пренос, не утврди пореску основицу у висини тржишне вредности, пореску основицу чини уговорена цена (члан 27. ст. 1. до 3. Закона).

Пореска обавеза настаје даном закључења уговора о преносу апсолутних права. Ако уговор о преносу апсолутног права није пријављен или је пријављен неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос (члан 29. став 1. и 6. Закона).

У допису је наведено да су парцеле у конкретном случају купљене 1997. године. С тим у вези, ако су уговори о преносу благовремено пријављени, основица пореза на пренос апсолутних права била је тржишна вредност на дан закључења уговора о преносу.

Међутим, ако уговори о преносу апсолутних права нису пријављени или су пријављени неблаговремено, основицу пореза на пренос апсолутних права чини тржишна вредност непокретности на дан сазнања надлежног пореског органа за пренос апсолутног права.

Законом није прописана могућност умањења пореске основице с обзиром на околност да се вредност конкретних парцела увећала захваљујући финансијским улагањима кућа у водоводну мрежу, јавну расвету и сл.

Осим тога, напомињемо да је обвезник пореза на пренос апсолутних права продавац, односно преносилац права из чл. 23. и

24. Закона (члан 25. став 1. Закона). Лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права. Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. Закона).

Према томе, купац непокретности – земљишта није обвезник пореза на пренос апсолутних права по том основу, већ јемац за измирење пореске обавезе. С тим у вези, нема законског основа да се удовољи тражењу купаца везаном за смањење обавезе пореза на пренос апсолутних права с обзиром да Законом о порезима на имовину стицаоцима права није ни установљена обавеза по том основу.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

10. Настанак пореске обавезе на поклон који за предмет има стан са конституисаним правом плодуживања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00227/2005-04 од 17.6.2005. год.)

Одредбом члана 17. ст. 2. и 3. Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 45/02, 80/02 и 135/04) прописано је да пореска обавеза у односу на поклон настаје даном закључења уговора о поклону, а ако уговор није закључен у писменој форми – даном пријема поклона. Ако је не непокретности која је предмет наслеђивања или поклона конституисано право плодуживања, пореска обавеза настаје даном престанка тог права, осим када је наследник односно поклонопримац лице које је, по одредбама овог закона, ослобођено обавезе плаћања пореза на наслеђе и поклон.

Према одредби члана 21. став 1. тачка 3) Закона, порез на наслеђе и поклон не плаћа наследник, односно поклонопримац

другог наследног реда – на један наслеђени, односно на поклон примљени стан, ако је са оставиоцем односно поклонодавцем непрекидно живео у заједничком домаћинству најмање годину дана пре смрти оставиоца, односно пре пријема поклона.

У том смислу, на поклон једног стана на коме је конституисано право плодуживања, који прими поклонопримац који се у односу на поклонодавца налази у другом наследном реду, пореска обавеза на поклон настаје даном закључења уговора о поклону за случај да је поклонопримац са поклонодавцем непрекидно живео у заједничком домаћинству најмање годину дана пре пријема поклона, уколико порески обвезник надлежном пореском органу достави доказе из којих недвосмислено произилазе чињенице од утицаја на остваривање права на пореско ослобођење по овом основу.

У противном, пореска обавеза на поклон стана на коме је конституисано право плодуживања, између поклонопримца који се у односу на поклонодавца налази у другом наследном реду, настаје даном престанка права плодуживања.

11. Могућност пореског ослобођења од плаћања пореза на пренос апсолутних права у случају када избегло лице први пут купује стан на територији Републике Србије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-244/2005-04 од 7.6.2005. год.)

Према одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса права својине на непокретности уз накнаду.

Одредбом члана 24а Закона прописано је да се преносом уз накнаду, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра пренос

апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Наиме, у Републици Србији је од 1. јануара 2005. године у примени Закон о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04 и 86/04), којим је као предмет опорезивања прописан први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (члан 4. став 3. тачка 7) Закона).

У допису није наведено да ли је стан који се купује изграђен пре 1. јануара 2005. године или ће његова изградња бити окончана после 1. јануара 2005. године.

Уколико је градња стана у конкретном случају започета и завршена до 31. децембра 2004. године, пренос права својине на том стану подлеже опорезивању по одредбама Закона о порезима на имовину.

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона (члан 25. став 1. Закона).

Истовремено, одредбом члана 42. Закона прописано је да лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права. Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза.

Дакле, код преноса уз накнаду права својине на непокретности – стану порез на пренос апсолутних права се плаћа, а обвезник овог пореза је продавац односно преносилац права својине.

С тим у вези, Законом о порезима на имовину није прописано право на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у случају када избегло лице први пут

купује стан на територији Републике Србије, с обзиром да то лице као купац, по Закону, није порески обвезник.

12. Порески третман промета непокретности пре 31.12.1991. године када је преносилац права било правно лице

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01772/2005-04 од 7.6.2005. год.)

Према прописима који су били у примени до 31.12.1991. године, на промет непокретности по уговору који је закључен и извршен до тог датума, по коме је преносилац права били правно лице, није се плаћао порез на промет непокретности и права.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

13. Порески третман преноса права својине на стану у друштвеној, односно државној својини који нема карактер откупа већ куповине

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01774/2005-04 од 7.6.2005. год.)

Одредбом члана 31. став 1. тачка 4) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на пренос апсолутних права не плаћа када физичко лице, откупом зграде или стана у друштвеној, односно државној својини са станарским правом, односно правом дугорочног закупа, стекне својину или сусвојину на тој згради или стану, сразмерно учешћу друштвеног, односно државног капитала у укупном капиталу преносиоца права.

Према томе, када физичко лице врши откуп стана у државној својини (учешће државног капитала у укупном капиталу преносиоца права је 100%) са правом дугорочног закупа, чиме

стиче својину или сусвојину на том стану, порез на пренос апсолутних права се не плаћа.

Међутим, код преноса права својине на стану који нема карактер откупа већ куповине (као нпр. код куповине стана по одредбама Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини – "Сл. гласник РС", бр. 41/02 ... 88/04, сагласно мишљењу Министарства за капиталне инвестиције бр. 360-01-00168/2004-10 од 13.9.2004. године), нема основа за пореско ослобођење применом одредбе члана 31. став 1. тачка 4) Закона.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, на основу пружених доказа, у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

14. Моменат настанка пореске обавезе по основу пореза на пренос апсолутних права

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00232/2005-04 од 6.6.2005. год.)

- Одредбом члана 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Сл. гласник РС", бр. 80/02 ... и 55/04) прописано је да се пореска обавеза утврђује на основу прописа који су били на снази у време њеног настанка, осим ако је, у складу са уставом и законом, за поједине одредбе закона предвиђено да имају повратно дејство.

- У Републици Србији је од 1. јануара 2005. године у примени Закон о порезу на додату вредност ("Сл. гласник РС", бр. 84/04 и 86/04).

Сагласно одредби члана 23. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04), порез на пренос апсолутних права се плаћа код преноса права својине на непокретности уз накнаду. Преносом уз накнаду, у смислу Закона о порезима на имовину, не сматра се

пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона о порезима на имовину).

Одредбом члана 29. ст. 1. и 6. Закона о порезима на имовину прописано је да пореска обавеза по основу пореза на пренос апсолутних права настаје даном закључења уговора о преносу апсолутних права. Ако уговор о преносу апсолутног права није пријављен или је пријављен неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос.

Дакле, уколико је уговор закључен и пренос на основу тог уговора извршен до 31. децембра 2004. године (и у вези с тим благовремено поднета пореска пријава са документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе), на пренос права својине на непокретности извршен уз накнаду порез на пренос апсолутних права се плаћа, независно од:

– момента у коме се исплата накнаде врши (нпр. у моменту закључења уговора, по протеклу одређеног рока након закључења уговора, са оброчним отплатама);

– облика у коме се накнада исплаћује (у новцу или другом облику, уз услов да се накнада може изразити у новцу);

– мотива за конкретан пренос права (нпр. обезбеђење локације за изградњу објекта).

Такође, када су права и обавезе из уговора о преносу апсолутних права у претежном делу испуњене (у конкретном примеру, укњижба права власништва у земљишне књиге), уговор о раскиду тог уговора (извршен до 31. децембра 2004. године и у вези с тим благовремено поднета пореска пријава са документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе) са пореског становишта представља закључење новог правног посла (у коме су уговорне стране промениле своје улоге), на који се порез на пренос апсолутних права плаћа, у складу са одредбом члана 23. тачка 1) Закона о порезима на имовину.

Уколико је уговор закључен или раскинут после 31. децембра 2004. године, ово Министарство није у могућности да да конкретан одговор на постављено питање с обзиром да из писма није јасно о којим непокретностима је реч (земљишту и објекту изграђеном пре или после наведеног датума), односно да ли је преносилац права обвезник пореза на додату вредност.

- Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају утврђује надлежни порески орган.

15. Моменат настанка пореске обавезе када се пренос апсолутног права врши на основу решења надлежног управног органа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01476/2005-04 од 2.6.2005. год.)

Из дописа није јасно када је решење општинског органа, којим је неизграђено грађевинско земљиште додељено на трајно коришћење, постало коначно, а који податак је неопходан с обзиром да се у односу на тај моменат опредељује настанак пореске обавезе пореза на пренос апсолутних права, а с тим у вези и пропис на основу кога се пореска обавеза утврђује.

Наиме, одредбом члана 29. ст. 5. и 6. Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да ако се пренос апсолутног права врши на основу одлуке суда, односно решења надлежног управног органа, пореска обавеза настаје даном правоснажности те одлуке, односно даном коначности тог решења. Ако уговор о преносу апсолутног права или одлука суда, односно решење надлежног управног органа нису пријављени или су пријављени неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос.

Одредбом члана 5. Закона о пореском поступку и пореској администрацији ("Сл. гласник РС", бр. 80/02 ... и 55/04) прописано је

да се пореска обавеза утврђује на основу прописа који су били на снази у време њеног настанка, осим ако је, у складу са уставом и законом, за поједине одредбе закона предвиђено да имају повратно дејство. Радње у пореском поступку регулисане су прописима који су на снази у време када се предузимају.

Према томе, када се пренос апсолутног права врши на основу решења надлежног управног органа, пореска обавеза настаје даном коначности тог решења и утврдиће се на основу прописа који су односно који су били на снази у то време, уз услов да је пореска обавеза пријављена надлежном пореском органу у законском року. Ако решење надлежног управног органа није пријављено или је пријављено неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос и утврдиће се на основу прописа који су у време сазнања надлежног пореског органа за пренос на снази.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, односно од утицаја на одређивање момента њеног настанка, па самим тим и прописа који су на снази у време њеног настанка односно који су били на снази у време њеног настанка у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

16. Порески третман наследства брачног друга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-000177/2005-04 од 15.4.2005. год.)

Одредбом члана 21. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да порез на наслеђе и поклон не плаћа наследник првог наследног реда, брачни друг и родитељ оставиоца, односно поклонопримац првог наследног реда и брачни друг поклонопримца.

Према томе, брачни друг оставиоца не плаћа порез на наслеђе и поклон ни када, као у конкретном случају, наслеђује као наследник другог наследног реда.

17. Порески третман давања гробнице на коришћење уз накнаду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00041/2005-04 од 14.1.2005. год.)

Одредбом члана 2. Закона о порезима на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да се порез на имовину плаћа на следећа права на непокретности:

- 1) право својине;
- 2) право плодуживања;
- 3) право употребе и право становања;
- 4) право временског коришћења (тајм-шеринг);

5) право закупа стана или стамбене зграде у складу са законом којим је уређено становање, за период дужи од једне године или на неодређено време;

б) право коришћења градског грађевинског, односно јавног грађевинског земљишта или осталог грађевинског земљишта у државној својини, површине преко 10 ари.

Непокретностима, у смислу става 1. овог члана, сматрају се: земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже, зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови.

У случају кад на непокретности постоји неко од права из става 1. тач. 2) до б) овог члана, порез на имовину плаћа се на то право, а не на право својине.

Одредбом члана 2. тачка 22) Закона о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 47/03) прописано је да је објекат грађевина која представља физичку, техничко-технолошку или биотехничку целину са свим инсталацијама, постројењима и опремом, односно саме инсталације, постројења и опрема која се уграђује у објекат или самостално изводи (зграде свих врста, саобраћајни, водопривредни и енергетски објекти,

унутрашња и спољна мрежа и инсталације, објекти комуналне инфраструктуре, индустријски, пољопривредни и други привредни објекти, јавне зелене површине, објекти спорта и рекреације, гробља, склоништа и др.).

Према томе, на права из члана 2. Закона о порезима на имовину на непокретности – гробници плаћа се порез на имовину.

Одредбом члана 4. став 1. Закона о порезима на имовину прописано је да је обвезник пореза на имовину на права из члана 2. овог закона правно и физичко лице које је ималац тих права на непокретности које се налазе на територији Републике Србије.

У случају кад је непокретност, коју је стекла и користи јавна служба (јавно предузеће, установа) и друга организација чији је оснивач Република, односно предузеће и друга организација улагањем државног капитала, у државној својини, у складу са законом којим се уређују средства у својини Републике Србије, порески обвезник је корисник непокретности (члан 4. став 3. Закона).

Одредбом члана 23. Закона о порезима на имовину прописан је предмет опорезивања порезом на пренос апсолутних права. С тим у вези, давање уз накнаду непокретности на коришћење на одређено време није предмет опорезивања по наведеној одредби Закона.

Према томе, на давање непокретности – гробнице на "коришћење које је временски условљено и ограничено", уз накнаду, порез на пренос апсолутних права се не плаћа.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман накнаде трошкова пољопривредним произвођачима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-00118/2005-04 од 12.9.2005. год.)

Одредбом члана 2. став 1. Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, даље: Закон) прописано је да се порез на доходак грађана плаћа на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети овим законом.

При томе, за порески третман прихода физичких лица није од значаја извор средстава из којих се приходи остварују.

1. Одредбом члана 85. став 1. тачка 13) Закона прописано је да накнада трошкова и других расхода лицима која нису запослена код исплатиоца представља други приход који по својој природи чини доходак физичког лица.

На друге приходе плаћа се порез на доходак грађана по стопи од 20%, која се примењује на основицу коју чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20% (члан 85. став 3. и члан 86. Закона).

Сагласно томе, накнада трошкова превоза, као и накнада трошкова у висини цене улазнице за посету сајамској мани-

фестацији, коју, у конкретном случају, остварују физичка лица која нису запослена код исплатиоца, по нашем мишљењу представља други приход физичког лица на који се плаћа порез на доходак грађана, сагласно чл. 85. и 86. Закона.

2. Такође, накнада трошкова контроле плодности обрадивог пољопривредног земљишта у приватној својини, коју, у конкретном случају, остварују физичка лица – пољопривредници који су власници, односно корисници предметног земљишта, а чија исплата се врши из средстава Фонда за развој пољопривреде основаног за територију општине, односно града, по нашем мишљењу, представља други приход физичког лица, сагласно члану 85. став 1. тачка 13) Закона.

2. Порески платац пореза на доходак грађана на приходе које физичко лице остварује по основу закупа пословног простора

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-01-748/04 од 1.9.2005. год.)

Према одредби члана 99. Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, даље: Закон), по одбитку од сваког појединачно оствареног прихода утврђује се и плаћа, између осталог, и порез на приходе од непокретности (приходи од давања у закуп или подзакуп непокретности), ако је исплатилац прихода правно лице или предузетник.

Порез по одбитку из члана 99. Закона, за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход исплатилац прихода обрачунава, обуставља и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу с прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

Сагласно наведеном, независно од начина плаћања пореза који је опредељен уговором између закупца-правног лица или пре-

дузетника и физичког лица- закуподавца, по Закону, порески плаћац је правно лице или предузетник јер је обавезан, како је наведено, да обрачуна, обустави и уплати на прописани рачун порез на приходе физичког лица, за који је Законом прописано плаћање по одбитку.

Иначе, порез на приходе од непокретности плаћа се по стопи од 20%, на опорезиви приход који чини бруто приход (остварена закупнина и вредност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац), умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, односно за стварне трошкове које је обвезник имао при остваривању и очувању прихода, ако обвезник то захтева и поднесе доказе, а сагласно одредбама чл. 66. до 71. Закона.

3. Порески третман стипендија и кредита и новчаних награда ученика и студената

(Објашњење Министарства финансија, бр. 414-00-110/2005-04 од 30.6.2005. год.)

1. Чланом 9. тачка 12) Закона о порезу на доходак грађана ("Сл. гласник РС", бр. 24/01, 80/02 и 135/04, даље: Закон) прописано је да се не плаћа порез на доходак грађана на примања остварена по основу стипендија и кредита ученика и студената у месечном износу до 4.500 динара.

Правилником о остваривању права на пореска изузимања за примања по основу помоћи због уништења или општења имовине, организоване социјалне и хуманитарне помоћи, стипендија и кредита ученика и студената, хранарина спортиста аматера и права на пореско ослобођење за примања по основу солидарне помоћи за случај болести ("Сл. гласник РС", бр. 31/01 и 5/05, даље: Правилник) ближе је уређено,

поред осталог, и остваривање права на пореско изузимање стипендија и кредита ученика и студената.

У члану 7. Правилника прописано је да се пореско изузимање на примања по основу стипендија и кредита остварује до законом прописаног износа за стипендије и кредите који се ученицима средњих школа и студентима виших школа и факултета исплаћује по уговору:

1) у складу са законом којим се уређује ученички и студентски стандард у Републици Србији;

2) од стране давалаца, у чију делатност, поред осталог, спада и стимулисање, односно помоћ у школовању ученика и студената (државне организације и институције, невладине организације, добротворне и друге организације, фондације, фондови, задужбине и др.);

3) од стране предузећа и других правних лица, односно предузетника, у функцији решавања и обезбеђивања њихових кадровских потреба.

Право на пореско изузимање не може се остварити за стипендије и кредите који се исплаћују лицима која су запослена код даваоца стипендије или кредита, као и ученицима који похађају основну школу (обавезно основно осигурање), сагласно члану 8. Правилника.

На износ стипендије и кредита који се исплаћује изнад прописаног неопорезивог износа из члана 9. тачка 12) Закона плаћа се порез на доходак грађана на друге приходе, по члану 85. Закона.

2. За новчане награде које се исплаћују ученицима и студентима за постигнуте резултате у току школовања и студирања није прописано пореско ослобођење. Наведене новчане награде у цели-

ни имају порески третман других прихода физичког лица, по члану 85. Закона.

3. Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20% на основицу коју чини бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%.

У случају када је одређен нето износ стипендија и кредита, односно новчаних награда ученика и студената (у који није урачунат припадајући порез), ради утврђивања пореске основице врши се брутирање опорезивог наведеног износа (за стипендије и кредите изнад неопорезивог износа, а за новчане награде у целости) по обрасцу: бруто приход=нето приход (износ) $\times 1,19047619$.

Порез се обрачунава по обрасцу: износ пореза=бруто приход $\times 0,80 \times 20\%$.

Порез на остале друге приходе по члану 85. Закона исплатилац, као правно лице, обрачунава, обуставља и уплаћује на прописани рачун по одбитку, у моменту исплате прихода, сагласно члану 101. Закона,

Приликом исплате стипендија и кредита изнад неопорезивог износа, односно новчане награде у целости, исплатилац подноси збирну пореску пријаву о плаћању пореза по одбитку на обрасцу ПП ОПЈ-8 и Спецификацију уплате пореза према општинама, у складу с Правилником о начину утврђивања, плаћања и евидентирања пореза по одбитку и о садржини збирне пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку ("Сл. гласник РС", бр. 137/04).

4. Други приходи који су предмет опорезивања порезом на доходак грађана приликом њиховог остваривања (умањени за плаћени порез и доприносе ако се плаћају), ако заједно са при-

ходима по другим основама који улазе у основицу годишњег пореза прелазе прописани неопорезиви износ, подлежу плаћању и годишњег пореза на доходак грађана (на износ изнад неопорезивог износа), као додатног пореза, у складу са одредбама чл. 87. до 89. Закона.

Годишњи порез на доходак грађана плаћа се по стопи од 10%.

Пореска пријава за утврђивање и плаћање годишњег пореза на доходак грађана подноси се на обрасцу ППДГ-5, по истеку календарске године за коју се утврђује годишњи порез, најкасније до 15. марта наредне године.

ПОРЕЗИ НА УПОТРЕБУ, ДРЖАЊЕ И НОШЕЊЕ ДОБАРА

1. Могућност ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје војног пензионера који је купио оружје које је користио за службене потребе за време трајања војне службе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00343/2005-04 од 25.7.2005. год.)

Одредбом члана 23. став 1. Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02, 43/04 и 132/04) прописано је да је обвезник пореза на регистровано оружје физичко и правно лице на које гласи оружни лист за држање оружја за личну безбедност, оружни лист за држање и ношење оружја, односно дозвола за ношење оружја за личну безбедност.

Према одредби члана 25. став 1. тачка 4) Закона, порез на регистровано оружје не плаћа се на оружје које је обвезник добио као награду или приликом одласка у пензију од Војске Југославије или Министарства унутрашњих послова, а највише на једно од

добијених регистрованих оружја за које је прописана најнижа висина пореза.

Према томе, на пиштољ који је купљен, за који је издат оружни лист за држање оружја за личну безбедност, а који је "коришћен за службене потребе за време трајања војне службе", порез на регистровано оружје се плаћа.

Чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе, односно на постојање основа за пореско ослобођење, у сваком конкретном случају цени надлежни порески орган.

2. Порески третман правног лица које поседује регистровано оружје за потребе физичког обезбеђења предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00270/2005-04 од 6.7.2005. год.)

Одредбом члана 25. став 1. тачка 1) Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02, 43/04 и 132/04) прописано је да се порез на регистровано оружје не плаћа на оружје регистровано за потребе обављања посла у државном органу или организацији (службено оружје).

Из овако формулисане законске одредбе произилази да су од обавезе плаћања пореза на регистровано оружје ослобођени само државни органи или организације у чији делокруг спадају послови за чије је обављање потребно (и прописима предвиђено) држање и ношење оружја.

Други државни органи или организације за које према прописима није одређено, нити су регистровани за послове за чије је обављање потребно (и прописано) држање и ношење оружја, као и остала правна лица и предузетници, дужни су да плаћају порез на регистровано оружје по одредбама чл. 21. до 26. Закона.

Према томе, правна лица (што подразумева и јавна предузећа која обављају делатност од општег интереса) која поседују регистровано оружје за потребе физичког обезбеђења предузећа плаћају порез на то оружје.

3. Могућност ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје због година старости обвезника

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-256/2005-04 од 8.6.2005. год.)

Одредбом члана 24. став 2. тачка 1) Закона о порезима на употребу, држање и ношење добара ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02, 43/04 и 132/04) прописано је да се порез на оружје за које је издат оружни лист за држање оружја за личну безбедност плаћа у годишњем износу од 1.460,00 динара.

Законом није прописана могућност ослобођења од плаћања пореза на регистровано оружје из разлога тешке материјалне ситуације пореског обвезника нити због година старости пореског обвезника. Такође, чињеница да обвезник пореза на регистровано оружје није вршио прекршаје везане за то оружје није од утицаја на постојање и висину пореске обавезе.

Законом о порезима на употребу, држање и ношење добара не уређује се могућност продаје или на други начин отуђења оружја. Међутим, право власника да прода или на други начин отуђи оружје за које има оружни лист односно одобрење за држање, уколико исто не жели више да поседује, уређено је Законом о оружју и муницији ("Сл. гласник РС", бр. 9/92 ... и 39/03), чији је стручни обрађивач Министарство унутрашњих послова.

ТАКСЕ

1. Поступак за случај да обвезник који је дужан да плати таксу поднесе нетаксиран или недовољно таксиран захтев или поднесак

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-02-00039/2005-04 од 9.8.2005. год.)

Одредбом члана 5. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/03...61/05) прописано је да, ако Тарифом републичких административних такси није друкчије прописано, таксена обавеза настаје:

- 1) за поднеске – у тренутку када се предају, а за захтеве дате на записник – када се записник састави;
- 2) за решења, дозволе и друге исправе – у тренутку подношења захтева за њихово издавање;
- 3) за управне радње – у тренутку подношења захтева за извршење тих радњи.

Према одредби члана 6. Закона, такса се плаћа у тренутку настанка таксене обавезе, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 14. Закона уређен је поступак за случај да обвезник који је дужан да плати таксу поднесе нетаксиран или

недовољно таксиран захтев или поднесак. У том смислу, ако обвезник који је дужан да плати таксу непосредно поднесе нетаксиран или недовољно таксиран захтев или поднесак, одговорно лице органа надлежног за пријем захтева или поднеска затражиће од обвезника да плати прописану таксу у року од 10 дана од дана подношења захтева или поднеска и упозорити га на последице неплаћања таксе, о чему се на поднетом захтеву, односно поднеску сачињава забелешка. Ако нетаксиран или недовољно таксиран захтев или поднесак, односно други спис стигне поштом, одговорно лице органа надлежног за одлучивање о захтеву, односно поднеску позваће обвезника писменом опоменом да, у року од 10 дана од дана пријема опомене, плати прописану таксу и таксу за опомену и упозорити га на последице неплаћања таксе.

Ако обвезник не уплати таксу у року из члана 14. ст. 1. и 2. Закона, наплата таксе и опомене из става 2. овог члана врши се пре уручења затраженог решења и друге исправе, односно пре саопштења обвезнику да је радња извршена (члан 14. став 4. Закона).

2. Да ли је јавно предузеће, које у оквиру своје делатности води управни поступак, овлашћено и обавезно да наплаћује републичке административне таксе у смислу члана 2. Закона о републичким административним таксама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-02-024/2005-04 од 25.7.2005. год.)

Чланом 2. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/03 ... и 61/05) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код институција, државних органа и организација, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе у вршењу поверених послова и организација које врше јавна овлашћења, плаћају таксе

по одредбама овог закона у износима прописаним Тарифом републичких административних такси, која је саставни део Закона.

Према мишљењу Министарства рударства и енергетике бр. 434-02-2/2004-10 од 4.7.2005. године, "... имајући у виду да енергетски субјекат за пренос или дистрибуцију енергије одлучује по захтеву за прикључење правног или физичког лица у управном поступку доношењем решења, то ти списи и радње имају карактер списа и радњи у управним стварима по основу вршења јавних овлашћења."

Према томе, јавно предузеће, које у оквиру своје делатности (дистрибуција електричне енергије) води управни поступак, овлашћено је и обавезно да наплаћује републичке административне таксе за списе и радње по одредбама Закона о републичким административним таксама, у износима прописаним Тарифом републичких административних такси, која је саставни део Закона.

3. Да ли се за лекарско уверење за заснивање радног односа наплаћује административна такса?

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 434-02-00034/2005-04 од 5.7.2005. год.)

Одредбом члана 2. Закона о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/03 ... 42/05) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код институција, државних органа и организација, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе у вршењу поверених послова и организација које врше јавна овлашћења плаћају таксе по одредбама Закона у износима прописаним Тарифом републичких административних такси, која је саставни део Закона.

Републичка административна такса не плаћа се за списе и радње у поступку за заснивање радног односа и остваривање права по том основу (члан 19. тачка 11) Закона).

Према томе, не плаћа се републичка административна такса за лекарско уверење за заснивање радног односа.

На уверењу које се издаје без плаћања таксе мора се означити сврха издавања и основ ослобађања од плаћања таксе (члан 22. Закона).

4. Могућност да се инострани такмичари – учесници стреличарског турнира ослободе таксе за привремени унос спортских реквизита – лукова са тетивом у Србију и Црну Гору (*Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01736/2005-04 од 10.6.2005. год.*)

Законом о републичким административним таксама ("Сл. гласник РС", бр. 43/03 ... 42/05) није прописана обавеза плаћања републичке административне таксе за привремени унос спортских реквизита – лукова са тетивом.

Ово министарство није овлашћено да даје сагласност односно да ослобађа од плаћања републичке административне таксе лица за таксу која им одредбама наведеног Закона није ни прописана.

ЦАРИНЕ

1. Ослобођење од плаћања увозних дажбина на увоз употребљаваних предмета домаћинства држављанина Републике Србије ради пресељења из Републике Хрватске где је непрекидно живео од периода постојања бивше СФРЈ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00237/2005-17 од 29.9.2005. год.)

Чланом 192. став 1. тач. 3. и 3а) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/2003 и 61/2005) предвиђено је да су ослобођени од плаћања увозних дажбина страни држављани који су добили држављанство, као и домаћи држављани – чланови посада домаћих бродова и домаћи држављани који су по ма ком основу били на раду у иностранству непрекидно најмање две године – на предмете домаћинства, осим на моторна возила.

Имајући у виду да се ради о особи која је држављанин Републике Србије, а жели да се пресели у Републику Србију из Републике Хрватске, где непрекидно живи од периода постојања бивше СФРЈ до данас и том приликом увезе употребљаване предмете свог домаћинства, мишљења смо да, сходно наведеним законским одредбама, не постоје законске препреке да захтев буде решен у позитивном смислу.

То право може да се оствари код надлежног царинског органа на основу одговарајуће документације, која ће, поред осталог, садржати и списак предмета домаћинства која се увозе приликом пресељења.

2. Могућност ослобођења од увозних дажбина за допремање путничког аутомобила марке Opel тип Vectra-A-CC из Републике Црне Горе у Републику Србију ради промене места пребивалишта

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00367/04-17 од 28.9.2005. год.)

Сходно овлашћењу из члана 398. став 1. Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03) Влада је донела Уредбу о поступку са робом у промету са Републиком Црном Гором ("Сл. гласник РС", бр. 130/03). Чланом 16. ове уредбе предвиђено је да се на царински поступак у промету са Републиком Црном Гором примењују одредбе царинских, спољнотрговинских и пореских прописа.

Имајући у виду наведено, а пошто је у конкретном случају у питању аутомобил страног порекла, не постоји правни основ за ослобађање од плаћања увозних дажбина.

С обзиром да члан 16. поменуте Уредбе предвиђа да се на царински поступак у промету робе са Црном Гором примењују и одредбе спољнотрговинских прописа, указујемо да се, према Одлуци о забрани увоза коришћених моторних возила и коришћене опреме ("Сл. гласник РС", бр. 110/04), на територију Републике Србије не могу увозити моторна возила старија од три године.

Напомињемо да је за спровођење Одлуке надлежно Министарство за економске односе са иностранством.

3. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина при куповини новог аутомобила за потребе представништва иностране фирме са седиштем у Београду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00366/2005-17 од 27.9.2005. год.)

Чланом 191. Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр.73/2003 и 61/2005) предвиђено је да су ослобођене од плаћања увозних дажбина следеће категорије страних лица:

1) шефови страних држава, изасланици шефова страних држава у специјалној мисији, као и чланови њихове пратње – на предмете намењене службеној и личној употреби;

2) међународне организације – на предмете намењене службеним потребама;

3) међународне и друге стране хуманитарне организације – на робу намењену пружању хуманитарне помоћи;

4) дипломатска и конзуларна представништва страних држава – на предмете намењене службеним потребама;

5) шефови страних дипломатских и конзуларних представништва и чланови њихових ужих породица – на предмете намењене личној употреби.

Затим, ослобођење од плаћања царине које не укључује ослобођење и од обавеза плаћања осталих увозних дажбина, односи се на:

1) дипломатско особље страних дипломатских представништва и чланове њихових ужих породица – на предмете намењене личној употреби;

2) особље страних дипломатских и конзуларних представништва – на предмете домаћинства.

На основу изнетог, с обзиром да представништво фирме не припада ни једној од наведених категорија, не постоји правни основ да захтев буде решен у позитивном смислу.

Међутим, члановима 160-166. истог закона предвиђена је могућност привременог увоза, где царински орган одобрава употребу у царинском подручју стране робе, али намењене поновном извозу, у непромењеном стању, осим уобичајеног смањења вредности због употребе, уз потпуно или делимично ослобођење од плаћања увозних дажбина без примене мера комерцијалне политике. При том се одобрење даје лицу које употребљава предметну робу или организује да се иста употреби и то уз услов да се може утврдити истоветност увезене робе. Царински орган ће одредити и временски рок у коме се увезена роба мора поново извести, односно поступак привременог увоза поновити за случај потребе продуженог коришћења.

Према томе, уколико испуњава наведене услове, за спровођење процедуре привременог увоза представништво може да се обрати надлежном царинском органу уз приложену одговарајућу документацију.

4. Могућност отуђења хаварисаног такси возила, које је увезено као употребљавано возило, пре истока периода од три године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00360/2005-17 од 23.9.2005. год.)

Тачком 3. Одлуке о критеријумима на основу којих се одобравају царински контингенти ("Сл. гласник РС", бр. 130/2003), а на основу које је увезено предметно возило, предвиђено је да се путнички аутомобил за који је одобрен царински контингент не може, без претходног плаћања увозних дажбина по стопи

утврђеној у Царинској тарифи, отуђити, дати другом на употребу или употребити у друге сврхе у року од пет година од дана увоза новог путничког аутомобила, односно три године од дана увоза употребљаваног путничког аутомобила.

Увозне дажбине се обрачунавају према стању путничког аутомобила и по прописима који важе на дан подношења захтева за обрачун и плаћање царине, односно на дан доношења решења о наплати царине ако није поднесен захтев за обрачун и плаћање царине.

На основу изнетог, уколико се жели отуђити возило пре истека рока предвиђеног Одлуком, неопходно је поступити у складу с наведеним, без обзира на околности које објективно условљавају такву потребу. За спровођење те процедуре треба се обратити надлежном царинском органу, уз приложену одговарајућу документацију.

5. Могућност ослобођења од плаћања царине за такси возила чију куповину финансира лизинг компанија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-154/2005-17 од 22.9.2005. год.)

Одлуком о критеријумима на основу којих се одобравају царински контингенти ("Сл. гласник РС", бр. 130/03) предвиђено је ослобађање од плаћања увозних дажбина на увоз нових и употребљаваних путничких аутомобила за такси возаче, односно лица која у виду занимања у своје име обављају делатност такси превоза путничким аутомобилом, ако испуњавају услове предвиђене овом одлуком.

На основу наведене одлуке, ослобођени од плаћања увозних дажбина су такси возачи, а не лизинг компаније, тако да се цари-

њење може вршити само на име онога ко је носилац повластице односно на име такси возача који испуњава све услове предвиђене Одлуком, што значи да царинску повластицу користи увек крајњи корисник робе (у овом случају такси возач). Из тога произилази практична немогућност коришћења царинске повластице уколико крајњи корисник није лице које има право на царинску повластицу, у овом случају лизинг компанија, која је власник возила до његове исплате.

6. Услови у вези увоза и ослобођења од плаћања увозних дажбина при увозу моторних возила за инвалидна лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00341/2005-17 од 20.9.2005. год.)

1. У складу са чланом 192. став 1. тачка 11а) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03 и 61/05) постоје услови за ослобођење од плаћања увозних дажбина за особе са инвалидитетом са телесним оштећењем од најмање 70%, војне инвалиди од прве до пете групе, цивилне инвалиде рата од прве до пете групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије или сродних мишићних и неуромишићних обољења, од параспелегије и квадрипелегије, церебралне и дечије парализе и од мултиплексклерозе, родитељи вишеструко ометене деце, која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину – на путничке аутомобиле које унесу или приме из иностранства за личну употребу.

То право може се остварити код надлежног царинског органа, подносећи уз захтев за ослобођење од плаћања увозних дажбина одговарајућу документацију, која је прописана Уредбом о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга ("Сл. гласник РС", бр. 127/03, 20/04, 24/04, 63/04, 104/04 и 71/05) – у конкретном случају то

би било решење о степену телесног оштећења које доноси надлежни фонд за пензијско и инвалидско осигурање.

Напомињемо да коришћење царинске повластице која се односи на ослобођење одређених категорија инвалидних лица на увоз путничких аутомобила за личну употребу условљава следеће:

- Јединствена царинска исправа (ЈЦИ) гласиће на корисника царинске повластице и у њој ће бити унета забрана отуђења и то у рубрици "напомена";

- саобраћајна дозвола ће гласити на корисника повластице, а забрана отуђења ће се унети у саобраћајну дозволу (с тим што је забрана отуђења за нова возила 5 година, а за употребљавана 3 године; корисници повластице могу своје путничко возило отуђити и пре истека наведених рокова уколико за исто измире увозне дажбине);

- путничким аутомобилом који је предмет царинске повластице може управљати корисник повластице, члан његове уже породице и родитељ вишеструко ометене деце у развоју;

- неће се сматрати злоупотребом уколико возилом управља друго лице у присуству корисника повластице.

Царински орган ће на полеђини оригинала решења о инвалидности ставити забелешку о томе да је корисник искористио царинску повластицу.

2. Када је у питању ослобођење од плаћања увозних дажбина по основу донације и хуманитарне помоћи, у складу са чланом 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002), донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

7. Третман надокнада за коришћење трговачке марке у продаји приликом царињења робе

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00584/2005-17 од 19.9.2005. год.)

На основу члана 54. став 1. тачка 3. Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03 и 61/05), у поступку утврђивања царинске вредности, у складу са одредбама члана 46. овог закона, цени која је стварно плаћена или коју треба платити (трансакцијска вредност) за увезену робу додају се накнаде за коришћење права интелектуалне својине, укључујући накнаду за лиценцу за робу која се вреднује које купац плаћа као услов за продају робе која се процењује, ако такве накнаде нису укључене у стварно плаћену цену или цену коју треба платити, осим плаћања за добијање права за репродукцију увезене робе.

С обзиром да је у конкретном случају управо трансакцијска вредност она која обухвата накнаду за коришћење трговачке марке у продаји, тј. "royalty", мишљење овог министарства је да се у поступку утврђивања царинске вредности додаје накнада за лиценце за робу која се вреднује.

8. Могућност уступања заплењене царинске робе (два путничка аутомобила) без накнаде за потребе Удружења ратних војних инвалида

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00322/2005-17 од 19.9.2005. год.)

У складу са чланом 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи ("Сл. лист СРЈ", бр. 53/2001, 61/2001 и 36/2002), донације и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

У складу са чланом 192. став 1. тачка 11а) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03 и 61/05), постоје услови за ослобођење

од плаћања увозних дажбина за особе са инвалидитетом са телесним оштећењем од најмање 70%, војне инвалиде од прве до пете групе, цивилне инвалида рата од прве до пете групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије или сродних мишићних и неуромишићних обољења, од параплегије и квадриплегије, церебралне и дечије парализе и од мултиплекс склерозе, родитеље вишеструко ометене деце, која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину – на путничке аутомобиле које унесу или приме из иностранства за личну употребу.

Имајући у виду наведену законску одредбу, мишљења смо да прихватање оваквог захтева за уступање возила не би било оправдано, јер би се тиме довеле у неравноправан положај различите категорије инвалидних лица.

9. Ослобођење од плаћања увозних дажбина за увоз рвачко-борилачке струњаче са цирадом за потребе рвачког клуба

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00359/2005-17 од 15.9.2005. год.)

Чланом 193. став 1. тачка 4) Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03 и 61/05) предвиђено је да су ослобођени од плаћања увозних дажбина лица, осим физичких, која се баве научном, образовном, културном, спортском, рекреативном, хуманитарном, верском активношћу, техничком културом, уметношћу, делатностима заштите природе и културних добара и контролом квалитета животне средине – на робу која се не производи у Србији, а служи непосредно за обављање тих делатности, осим алкохола и алкохолних пића, дуванских производа и путничких моторних возила.

Сходно изнетом, мишљење овог министарства је да не постоје законске препреке да захтев буде решен у позитивном смислу.

То право може да се оствари код надлежног царинског органа, подносећи, уз захтев за ослобођење од плаћања увозних дажбина, следећу документацију:

1) извод из регистра надлежног органа да се корисник бави том делатношћу;

2) потврду Привредне коморе Србије да се роба која се увози не производи у земљи;

3) изјаву корисника повластице да роба служи непосредно за обављање делатности;

4) потврду или мишљење надлежног органа којим се потврђује да роба која се увози служи непосредно за обављање делатности корисника повластице.

10. Ослобађање од плаћања увозних дажбина за уметничка дела домаћег уметника која су однета на изложбу у иностранство 1991. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00139/2005-17 од 2.9.2005. год.)

На основу члана 192. тачка 8. Царинског закона ("Сл. гласник РС", бр. 73/03 и 61/05) научници, књижевници и уметници ослобођени су од плаћања увозних дажбина на сопствена дела која уносе из иностранства.

Одредбама члана 253. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга ("Сл. гласник РС", бр. 127/03, 20/04, 24/04, 63/04, 102/04, 44/05 и 71/05) прописано је да корисник повластице – научник, књижевник или уметник, ради коришћења повластице из члана 192. тачка 8. Царинског закона, подноси царинском органу изјаву да су предмети које уноси његова дела.

О ослобођењу од плаћања увозних дажбина царински орган ставља забелешку на изјави.

Ј А В Н И Р А С Х О Д И

ФИНАНСИРАЊЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. Да ли оснивање Фонда за подстицај развоја општине спада у изворни делокруг општине?

(Мишљење Министарства финансија, 03 бр. 400-01-55/2005 од 28.6.2005. год.)

1. Област запошљавања, мере активне политике запошљавања и подстицај развоја малих и средњих предузећа регулисана је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености ("Сл. гласник РС", бр. 71/03 и 84/04), којим се уређују послови запошљавања, мере активне политике запошљавања, оснивање Националне службе за запошљавање и друга питања од значаја за запошљавање; Законом о фонду за развој Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 20/92), којим је, ради стварања услова за подстицање привредног развоја и за реструктурирање предузећа, основан Фонд, као и Законом о Гаранцијском фонду ("Сл. гласник РС", бр. 55/03 и 43/04), којим је, ради обезбеђивања услова за подстицање развоја малих и средњих предузећа, као и рада пољопривредника, основан Гаранцијски фонд. Наведеним законским прописима у области запошљавања и подстицаја развоја малих и средњих предузећа није предвиђена могућност формирања општинских фондова.

2. Министарство за државну управу и локалну самоуправу је, поводом доношења Одлуке о оснивању Гаранцијског фонда за јужну Србију, од стране скупштине општине Лесковац, са циљем да се обезбеде услови за подстицање развоја малих и средњих предузећа и предузетника, својим дописом бр: 130-119-00-71/2004-01 од

22. јула 2004. године, обавестило Министарство финансија о следећем: "Образовање фондова за подстицај привредног развоја, којим се обезбеђују кредити малим и средњим предузећима и предузетницима, не спада у изворни делокруг општине утврђен чланом 18. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 9/02 и 87/02), ни у послове скупштине општине које она обавља у складу са законом, а који су прописани у члану 30. истог закона".

3. Напомиње се да су до 31. децембра 2003. године, до када је ниво локалних власти поступао у складу с одредбама Закона о јавним приходима и јавним расходима, могли да функционишу фондови, на начин како је то регулисао Закон о јавним приходима и јавним расходима (чл. 69. до 72). Наиме, према наведеним одредбама Закона, финансирање делатности, односно послова јавних предузећа у складу с прописаним условима и мерилима и подстицање развоја, за које се користе кредитна средства, односно врши пласман средстава, који захтева посебан начин евидентирања и коришћења средстава за обављање и развој комуналних делатности у складу са законом, уређивање градског грађевинског земљишта и обезбеђивање коришћења пословног простора и старање о изградњи и одржавању локалних путева, улица и других јавних објеката од општинског значаја, вршило се преко фондова (члан 69). Посебним законом су били ближе уређени органи управљања фондом, циљеви и задаци фонда, пословање фонда, извори средстава и начин њиховог коришћења, услови и начин задуживања фонда и давање кредита из фонда (члан 70).

Међутим, ни тада није постојала могућност оснивања општинских фондова за област запошљавања и подстицања развоја малих и средњих предузећа, као и рада пољопривредника.

4. Законом о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 9/02 и 87/02), почев од 1. јануара 2004. године, за ниво локалних власти предвиђено је само отварање буџетских фондова као евиденционих конта, у оквиру главне књиге трезора, ради остваривања циља који је предвиђен посебним републичким, односно локалним прописом или међународним споразумом.

5. Из наведеног, мишљења смо да Скупштина општине није имала законског основа за оснивање Фонда за подстицај привредног развоја општине.

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Да ли се прибављање услуга оглашавања продаје имовине јавним надметањем, у смислу Правилника о утврђивању националних стандарда за управљање стечајном масом ("Сл. гласник РС", бр. 43/05), врши у складу са Законом о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-583/2005-08 од 22.9.2005. год.)

Чланом 97. став 1. Закона о јавним набавкама утврђено је да предмет уговора о јавној набавци услуга су услуге наведене у анексима IА и IБ који су саставни део овог закона. Увидом у наведене анексе може се констатовати да исти, ни под једном категоријом услуга, не садрже услуге оглашавања, из чега произлази да услуге оглашавања у средствима јавног информисања нису предмет уговора о јавној набавци услуга, тј. да се исте не прибављају по процедурама утврђеним Законом о јавним набавкама.

С обзиром на наведено, мишљења смо да Агенција за приватизацију, односно Центар за стечај, може оглашавање продаје имовине јавним надметањем да врши без примене Закона о јавним набавкама.

2. Члан 55. Закона о јавним набавкама и Правилник о одређивању доказа на основу којих се утврђује да су добра произведена у земљи односно домаћег порекла

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-589/2005-08 од 16.9.2005. год.)

Одредбом члана 55. став 5. и 7. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да у ситуацији када постоје понуде домаћег и страног понуђача који нуде добра произведена у земљи, наручилац ће изабрати најповољнијег домаћег понуђача, под условом да разлика у коначном збиру пондера између најповољнијег домаћег понуђача и најповољнијег страног понуђача није већа од 20 у корист страног понуђача. Ако је критеријум за избор најповољније понуде најнижа понуђена цена, наручилац ће изабрати домаћег понуђача са најнижом понуђеном ценом, под условом да његова понуђена цена није већа од 20% од најниже понуђене цене страног понуђача.

Из наведеног произлази да преференцијал, у смислу наведене одредбе, може да тражи домаћи понуђач ако су предмет његове понуде добра произведена у земљи. Који понуђач се сматра домаћим понуђачем и која добра се сматрају добрима произведеним у земљи, одређено је Правилником о одређивању доказа на основу којих се утврђује да су добра произведена у земљи, односно домаћег порекла ("Сл. гласник РС", бр. 82/04).

У смислу Правилника, домаћи понуђач је правно или физичко лице које је уписано у одговарајући регистар надлежног органа у Републици Србији, о чему као доказ подноси извод из тог регистра.

Добра произведена у земљи су минерални производи извађени из земљишта, биљни производи узгојени или убрани у

Србији, производи добијени од животиња узгојених у Србији, производи добијени ловом и риболовом у Србији, производи добијени од риба узгојених у Србији и остаци и отпаци производа добијени из производних делатности или употребљаваних предмета, ако су у Србији прикупљени и ако су погодни само за поновно добијање сировина.

Такође, добрима произведеним у земљи сматрају се и добра која су у Србији произведена од увезене робе, којој су у том процесу битно промењена првобитна својства, односно која је била предмет довољне обраде или прераде (члан 5. став 1. Правилника).

Из наведеног произлази да се добром произведеним у земљи сматра и оно добро које је домаћи произвођач произвео у целини од увезене робе, под условом да су у процесу производње увезеној роби битно промењена првобитна својства, односно да је увезена роба у процесу производње конкретног добра била предмет довољне обраде или прераде.

Ставом 2. истог члана Правилника одређено је у којим случајевима се не сматра да је увезена роба од које је производ (добро) настао, била предмет довољне обраде или прераде. У том смислу не сматра се да су битно промењена првобитна својства увезене робе, односно да је та роба била предмет довољне обраде или прераде ако су на тој роби извршене само следеће радње:

1. за очување робе у добром стању за време превоза и складиштења;
2. растављање и састављање пошилјки;
3. прање, чишћење, уклањање прашине, корозије, уља, боје или других материја за прекривање;
4. пеглање или пресовање текстила;
5. бојење и полирање;

6. љуштење и бељење (делимично или у целини), полирање и глазирање жита и пиринча;

7. бојење шећера или обликовање шећерних коцки;

8. уклањање коштица и љуски, гуљење воћа, орашчића и поврћа;

9. брушење, једноставно дробљење или једноставно резање;

10. просејавање, пребирање, разврставање, усклађивање, градирање и спаривање (укључујући састављање гарнитуре производа);

11. паковање у тегле, конзерве, чутуре, кесице, сандуке, учвршћивање на картоне или плоче, као и други начини паковања;

12. додавање ознака, налепница, натписа и других сличних знакова за разликовање производа и њихове амбалаже;

13. једноставно мешање истих или различитих производа;

14. једноставно склапање делова да би се произвео целовит производ или растављање производа на делове;

15. комбинација две или више радњи из тач. 1. до 14. овог става.

То, практично, значи да се увезена добра на којима су извршене само наведене радње не могу сматрати добрима домаћег порекла, одакле произлази да понуђач који нуди таква добра не може тражити преференцијал у смислу члана 55. став 5. и 7. Закона.

Одредбом члана 5. став 3. Правилника одређено је да се добрима произведеним у земљи не сматрају, поред добара која нису била предмет довољне обраде или прераде, и добра која су у потпуности састављена из увозних компоненти и подсклопова и

добра која нису финализована у земљи.

Да је добро које је предмет понуде произведено у земљи понуђач доказује декларацијом произвођача која мора бити оверена и потписана од стране одговорног лица произвођача. Декларација произвођача треба да садржи податке из којих се може утврдити да ли су испуњени сви услови на основу којих се може сматрати да је понуђено добро домаћег порекла. Уколико понуђено добро у свом саставу има уграђене производе страног порекла, декларација мора да садржи и технолошки процес обраде и прераде тих страних производа, како би наручилац могао да процени да ли су им битно промењена првобитна својства, односно да ли су били предмет довољне обраде и прераде у смислу члана 5. Правилника.

Из наведеног произлази да понуђач може да оствари право на повлашћени третман приликом избора најповољније понуде, сходно члану 55. Закона о јавним набавкама, уколико кумулативно испуни оба услова и то да је домаћи понуђач, што доказује изводом из регистра надлежног органа, и да је понуђено добро домаћег порекла, што доказује декларацијом произвођача. Нарочито је значајно да декларација произвођача мора да садржи технолошки процес обраде и прераде увозних компоненти и делова који су уграђени у производ како би наручилац могао констатовати да ли су те увозне компоненте и делови довољно обрађивани и прерађивани тако да су изгубили првобитно својство да би се тај, понуђени, производ могао сматрати добром домаћег порекла у смислу Правилника о одређивању доказа на основу којих се утврђује да су добра произведена у земљи односно домаћег порекла, од чега зависи да ли ће понуђач остварити право на повлашћени третман приликом избора најповољније понуде.

3. Да ли члан 112. Закона о јавним набавкама упућује на примену процедуре поступка са погађањем или на спровођење поступка јавне набавке без примене Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-560/2005-08 од 13.9.2005. год.)

Одредбама члана 112. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да наручилац може доделити уговор о јавној набавци без претходног објављивања у случају:

1) ако у поступку са јавним позивом за подношење понуда нису добијене понуде или одговарајуће понуде, под условом да се првобитни услови набавке суштински не мењају;

2) ако се уговор додељује искључиво у сврхе истраживања, експеримента, студија или развоја, а не да би се остваривала добит, нити да би се надокнађивали трошкови истраживања и развоја, уколико додела оваквог уговора не одређује или не ограничава касније доделе уговора, где је потребно обезбедити конкуренцију између понуђача;

3) ако због објективних разлога или због разлога који су повезани са заштитом искључивих права уговор може испунити само одређени снабдевач или пружалац услуге;

4) ако наступе непредвиђене околности на које наручилац није могао да утиче и због којих наручилац није могао у прописаном року да спроведе поступак са јавним позивом;

5) ако се уговор додељује за додатне испоруке првобитног снабдевача које су намењене за делимичну замену производа, материјала или инсталација или за повећање обима постојећих производа, материјала или инсталација, где би промена снабдевача или пружаоца услуге обавезивала наручиоца да набавља материјал

који има друкчије техничке карактеристике, што би изазвало некомпатибилност или несразмерно велике техничке тешкоће у пословању и одржавању;

б) добара понуђених и купљених на робним берзама;

7) додатних радова или услуга које нису укључене у првобитно додељени пројекат или у првобитно закључен уговор, али који су, због непредвидљивих околности, постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци, под условом да се уговор додели извођачу радова или пружаоцу услуга који изводи првобитну набавку:

(а) ако се такви додатни радови или услуге не могу технички или економски одвојити од главног уговора без штетних последица за наручиоца;

(б) ако су радови или услуге, иако одвојиви од извршења првобитног уговора, нужно потребни за даље фазе извођења, при чему укупна процењена вредност не може бити већа од 25% вредности првобитног уговора;

8) нових радова или услуга који представљају понављање сличних услуга или радова поверених истом извођачу радова или пружаоцу услуга којем је наручилац доделио претходни уговор, под условом да ти радови или услуге одговарају основном пројекту за који је први уговор био додељен по јавном позиву. Наручилац је дужан да одмах по објављивању првог јавног позива најави овакву могућност. Наручилац може да додели уговор на наведени начин у року од три године од дана закључења првог уговора;

9) набавки добара због искоришћавања посебно повољних околности уз цену знатно нижу од тржишне цене;

10) куповине добара под посебно повољним условима од понуђача који иде у ликвидацију, уз сагласност осталих поверила-

ца, у складу с прописима о принудном поравнању, ликвидацији и стечају;

11) услуга које су део наставка конкурса за нацрте организованог у складу с овим законом, ако је уговор додељен награђеном учеснику односно награђеним учесницима на конкурс, у ком случају је наручилац дужан да позове све учеснике на погађање;

12) услуга и добара предузећа за радно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалидних лица, ако су набавке непосредно повезане са делатношћу оспособљавања, професионалне рехабилитације и запошљавања тих лица, под условом да предузеће испуњава услове из члана 45. овог закона и да се прибави позитивно мишљење Управе. Наручилац је дужан да провери цену и квалитет предмета набавке прикупљањем неколико понуда, анализом трошкова, упоређивањем квалитета или на други начин, као и да спроведе проверу с обзиром на врсту и предмет набавке која ће бити исказана у његовој документацији.

Из члана 112. Закона произлази да у свим случајевима наведеним у тачкама 1) до 12) наручилац није у обавези да расписује јавни позив за прикупљање понуда, тј. није дужан да доделу уговора о јавним набавкама врши у отвореном поступку. Поступци јавних набавки у тим случајевима могу да се спроведе у складу са чланом 23. Закона, којим је уређен поступак са погађањем. Ако наручилац одлучи да спроводи поступак са погађањем, у случају из тачке 1) примењују се процедуре поступка са погађањем после претходног објављивања, а у случајевима наведеним у тачкама 2) до 12) примењују се процедуре поступка са погађањем без претходног објављивања.

4. Да ли су крајњи корисници донација у поступку јавних набавки, које се врше у циљу реализације пројекта према Споразуму о донацији, у обавези да примењују Закон о јавним набавкама, односно да ли имају право да примене прописе Европске уније, као што је предвиђено Споразумом о донацији као међународним уговором?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-553/2005-08 од 13.9.2005. год.)

Ако је Споразумом о донацији одређено да ће се поступци јавних набавки, у циљу реализације пројекта на који се тај Споразум односи, спроводити по прописима Европске уније, крајњи корисници донације нису у обавези да примењују Закон о јавним набавкама, односно примењиваће прописе Европске уније, како је то одређено у тексту тог Споразума.

Ако Споразумом о донацији нису одређени прописи по којима ће се спроводити поступак јавне набавке у циљу реализације пројекта на који се тај Споразум односи, а то практично значи да донатор не инсистира на неким другим процедурама мимо процедура које су утврђене домаћим прописима, наручилац је дужан јавну набавку спровести према одредбама Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04).

5. Да ли се на набавке добара по основу уговора о пословној сарадњи на информисању грађана Војводине примењује Закон о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-549/2005-08 од 12.9.2005. год.)

Одредбама чл. 85. и 86. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002, 43/2003 и 55/2004) утврђено је да предмет уговора о јавној набавци добара може бити:

- 1) куповина добара (са плаћањем цене одједном или на рате);
- 2) закуп добара;
- 3) лизинг добара (са правом куповине или без тог права).

Уговор о јавној набавци добара може обухватити и пружање услуга ако су оне нужно везане за испоруку добара, као што су монтажа, превоз, осигурање или друге услуге дефинисане од стране наручиоца.

Из наведеног произлази да се процедуре Закона о јавним набавкама примењују код набавки добара по основу уговора о купопродаји добара, уговора о закупу добара и уговора о лизингу добара, а не и на набавке добара која су предмет уговора о пословној сарадњи, односно пословно-техничкој сарадњи.

С обзиром да је, према наводима из захтева, предмет уговора о пословној сарадњи набавка услуга информисања, а не набавка добара, мишљења смо да се предметна "набавке добара" мора спроводити у складу с процедурама Закона о јавним набавкама.

6. Да ли се у случајевима поверавања обављања комуналних делатности од стране скупштине општине поступак спроводи по одредбама Закона о јавним набавкама или Закона о комуналним делатностима?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-550/2005-08 од 12.9.2005. год.)

Чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/2002, 43/2003 и 55/2004) утврђено је да се одредбе Закона не односе на набавке од организација које се, у смислу овог закона, сматрају наручиоцем и које су основане за обављање делатности пружања услуга које су предмет јавне набавке.

Ова одредба примењује се у случају када се услуге прибављају од наручиоца у смислу члана 3. Закона, тј. организације која је и сама дужна да у поступку јавне набавке примењује Закон. Такође, одредба се односи искључиво на набавке услуга и то оних за чије пружање је организација основана. У такве услуге, поред осталих, сврставају се и услуге које пружају јавна комунална предузећа, тј. комуналне услуге у смислу Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 16/97 и 42/98).

Чланом 4. Закона о комуналним делатностима утврђено је да су комуналне делатности делатности производње и испоруке комуналних производа и пружање комуналних услуга, који су незаменљив услов живота и рада грађана и других субјеката на одређеном подручју, и то:

- 1) пречишћавање и дистрибуција воде;
- 2) пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода;
- 3) производња и снабдевање паром и топлом водом;
- 4) превоз путника у градском саобраћају;
- 5) одржавање и чишћење у градовима и насељима у општини;
- 6) уређење и одржавање паркова, зелених и рекреационих површина;
- 7) одржавање улица, путева и других јавних површина у градовима и другим насељима и јавна расвета;
- 8) одржавање депонија;
- 9) уређење и одржавање гробља и сахрањивање.

Такође, скупштина општине може као комуналне делатности одредити и друге делатности од локалног интереса као што су:

димничарске услуге, одржавање јавних WC-а, одржавање јавних купатила, кафилерија, јавних простора за паркирање, одржавање пијаца и пружање услуга на њима, одржавање јавних бунара и чесми, као и друге делатности од јавног интереса.

С обзиром да се одржавање улица и путева у градовима и насељима на територији општина и превоз путника у градском и приградском саобраћају сматра комуналним услугама које пружају јавна предузећа основана за пружање таквих услуга, која су такође наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама, мишљења смо да скупштине општина могу наведене комуналне услуге прибављати од јавних комуналних предузећа у складу са Законом о комуналним делатностима, без примене Закона о јавним набавкама.

7. Да ли се на закључење уговора с омладинским и студентским задругама, ради радног ангажовања њихових чланова по уговору о обављању привремених и повремених послова, примењују одредбе Закона о јавним набавкама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-557/2005-08 од 8.9.2005. год.)

Одредбом члана 98. тачка 8) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да се одредбе овог закона не односе на "уговоре о раду, решење о пријему у радни однос, уговор о обављању привремених и повремених послова".

Према Закону о задругама ("Сл. лист СРЈ", бр. 41/96, 12/98) задруга је облик организовања физичких лица (задругара) у којој они пословањем, на задружним принципима остварују своје економске, социјалне и културне интересе.

Омладинске и студентске задруге обезбеђују задругарима да на организован начин за потребе послодаваца обављају

повремене, привремене и сличне послове за које се не заснива радни однос, ради стицања средстава за школовање и задовољавање основних, социјалних, културних и других личних и заједничких потреба задругара.

С обзиром да из наведеног произлази да се Закон о јавним набавкама не примењује на набавке услуга по основу уговора о привременим и повременим пословима и да омладинске и студентске задруге обезбеђују задругарима да за потребе послодавца обављају повремене, привремене и сличне послове, мишљења смо да се на закључење уговора с омладинским и студентским задругама ради радног ангажовања њихових чланова по уговору о обављању привремених и повремених послова не примењују одредбе Закона о јавним набавкама.

8. Примена члана 6. став 2. Закона о јавним набавкама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-568/2005-08 од 7.9.2005. год.)

Одредбом члана 6. став 2. Закона о јавним набавкама ("Сл гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да субјекти који су припремали конкурсну документацију или поједине њене делове не могу наступати као понуђачи или као подизвођачи, нити могу сарађивати с понуђачима приликом припремања понуде.

Одредбом члана 38. став 1. Закона дефинисано је да техничке спецификације и пројектна документација представљају обавезни саставни део конкурсне документације.

Како из наведених одредаба произлази да је пројектна документација саставни део конкурсне документације, правно лице које је припремало пројектну документацију или њене поједине делове не може наступати као понуђач у поступку јавне набавке,

јер би се тиме кршило начело конкуренције међу понуђачима, тј. оно правно лице које је припремало пројектну документацију било би у повољнијем положају у односу на остале понуђаче у поступку јавне набавке

9. Примена члана 123. став 2. Закона о јавним набавкама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-533/2005-08 од 5.9.2005. год.)

Одредбама члана 123. ст. 1. и 2. Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да се јавном набавком мале вредности сматра набавка чија је процењена вредност на годишњем нивоу нижа од вредности која је одређена у закону којим се уређује годишњи буџет Републике (Закон о буџету Републике Србије). Тим законом може да се одреди вредност набавке која представља горњи лимит у буџетској години испод којег наручиоци нису обавезни да примењују одредбе Закона о јавним набавкама.

У складу с наведеним, Влада сваке године приликом припреме предлога Закона о буџету одређује вредност која представља горњи лимит у буџетској години испод којег наручиоци могу спроводити поступак јавне набавке мале вредности и горњи лимит испод којег наручиоци нису у обавези да примењују одредбе Закона о јавним набавкама. С тим у вези, чланом 17. Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину, утврђено је да се јавном набавком мале вредности у смислу Закона о јавним набавкама сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 1.500.000 динара.

Чланом 124. Закона утврђено је да је наручилац дужан да својим актом (Правилником о набавкама мале вредности) уреди поступак јавне набавке мале вредности имајући у виду одредбе

Закона. Такође, утврђени су елементи које тај акт треба да садржи.

Из наведеног произлази да се на јавне набавке чија је процењена вредност на годишњем нивоу до 100.000 динара, по групама добара, услуга и радова, не примењују одредбе Закона о јавним набавкама.

На јавне набавке чија је процењена вредност на годишњем нивоу по групама добара, услуга и радова од 100.000 динара до 1.500.000 динара, примењују се процедуре за набавке мале вредности, одређене актом наручиоца. Тај акт (Правилник о набавкама мале вредности) мора бити у складу са Законом.

На јавне набавке чија је процењена вредност на годишњем нивоу по групама добара, услуга и радова изнад утврђеног лимита од 1.500.000 динара, примењују се процедуре једног од поступака утврђених Законом (отворени поступак, рестриктиван поступак или поступак са погађањем).

10. Да ли јавно предузеће, као наручилац, може да спроводи јавне набавке мале вредности до 1.500.000 динара, без обзира што је општина Одлуком о буџету за 2005. годину прописала лимит за јавне набавке мале вредности од 1.000.000 динара, односно који акт има јачу правну снагу?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 404-02-110/2005-08 од 25.8.2005. год.)

Одредбом члана 123. Закона о јавним набавкама уређен је појам јавне набавке мале вредности и начин доделе уговора у поступку јавне набавке мале вредности. У том смислу, јавном набавком мале вредности сматра се набавка чија је процењена вредност на годишњем нивоу нижа од вредности која је одређена

у закону којим се одређује годишњи буџет Републике (Закон о буџету Републике Србије). Влада сваке године приликом припреме предлога Закона о буџету одређује вредност која представља горњи лимит у буџетској години испод којег наручиоци могу спроводити поступак јавне набавке мале вредности. С тим у вези, чланом 17. Закона о буџету Републике Србије за 2005. годину, утврђено је да се јавном набавком мале вредности, у смислу Закона о јавним набавкама, сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 1.500.000 динара. Ово, практично, значи да се на набавке чија је процењена вредност до 100.000 динара, по групама добара, услуга и радова процењено на годишњем нивоу, не примењују одредбе Закона о јавним набавкама, а на јавне набавке чија је процењена вредност на годишњем нивоу по групама добара, услуга и радова од 100.000 динара до 1.500.000 динара, примењују се процедуре за набавке малих вредности.

Чланом 124 . Закона утврђено је да је наручилац дужан да својим актом (Правилником о набавкама мале вредности) уреди поступак јавне набавке мале вредности имајући у виду одредбе Закона. Такође, утврђени су елементи које тај акт треба да садржи. Законом се не даје овлашћење наручиоцима јавних набавки да утврђене лимите мењају.

С обзиром да је Законом о јавним набавкама уређено да се јавном набавком мале вредности сматра набавка чија је процењена вредност на годишњем нивоу нижа од вредности која је одређена у закону којим се одређује годишњи буџет Републике и да је Законом о буџету Републике Србије за 2005. годину утврђено да се јавном набавком мале вредности у смислу Закона о јавним набавкама сматра набавка чија је процењена вредност од 100.000 динара до 1.500.000 динара, Одлуком о

буџету општине не може се мењати Законом утврђени лимит за набавке мале вредности.

С обзиром на наведено, јавно предузеће дужно је поступати у складу са Законом о јавним набавкама, односно у границама лимита који су утврђени Законом о буџету Републике Србије за 2005. годину, а не у границама лимита одређеног у Одлуци општине.

11. Примена члана 46. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-541/2005-08 од 24.8.2005. год.)

Одредбом члана 46. став 1. тачка 4) Закона о јавним набавкама ("Сл. гласник РС", бр. 39/02, 43/03 и 55/04) утврђено је да понуђач уз понуду доставља доказе о испуњености услова из члана 45. овог закона и то: биланс стања оверен од стране овлашћеног ревизора или извод из тог биланса стања односно исказ о понуђачевим укупним приходима од продаје и приходима од производа, радова или услуга, на које се уговор о јавној набавци односи – за претходне три обрачунске године, као и мишљење или исказе банака или других специјализованих институција односно доказе који су наведени у јавном позиву и у конкурсној документацији. Наручилац је дужан да у јавном позиву или у конкурсној документацији наведе који је елемент из ове тачке изабрао и које друге елементе који доказују финансијски и пословни капацитет понуђач треба да приложи.

Из наведене одредбе произлази да се финансијски капацитет може доказивати на више начина, и то:

1) билансом стања овереним од стране овлашћеног ревизора или изводом из тог биланса стања;

2) исказом о понуђачевим укупним приходима од продаје и приходима од производа, радова или услуга, на које се уговор о јавној набавци односи;

3) мишљењем или исказима банака или других специјализованих институција; или

4) другим доказима који су наведени у јавном позиву и у конкурсној документацији.

Доказима наведеним под 1) и 2) треба да се потврди позитиван финансијски капацитет понуђача за претходне три обрачунске године.

Наручилац не може од понуђача тражити све наведене доказе, тј. документе већ је дужан да у јавном позиву или у конкурсној документацији (упутству о сачињавању понуде) наведе који од докумената понуђач треба да достави уз понуду, којим ће доказивати свој финансијски капацитет.

Из наведеног произлази да је јавно предузеће, као наручилац јавне набавке, требало у конкурсној документацији да наведе, тј. затражи биланс стања оверен од стране овлашћеног ревизора за претходне три обрачунске године, а не за једну обрачунску годину, како је то учињено, а понуђач је био дужан да достави тражени документ. Недостављање траженог документа значи да понуђач у понуди није испунио обавезни услов за учешће у поступку јавне набавке, тј. услов из члана 45. став 3. тачка 5) Закона, односно није доказао, на начин како је одредио наручилац у конкурсној документацији, да располаже неопходним финансијским капацитетом, што је разлог да се таква понуда не може даље разматрати.

РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈА

1. Да ли се нераспоређена добит из ранијих година, формирана преносом одложеног ревалоризационог добитка, по почетном стању 1.1.2004. године, првом применом МРС, може исплатити радницима или унети у стамбени фонд?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-01593/2005-16 од 22.9.2005. год.)

У члану 77. Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 53/04) прописани су поступци рекласификације и усклађивања почетног стања на дан 1. јануара 2004. године, сходно МСФИ 1 - Прва примена.

У ставу 3. тачка 8) овог члана прописано је да се дугорочна резервисања по основу одложеног ревалоризационог добитка, паушалног покрића дубиозних потраживања и осталих дугорочних резервисања, чије признавање није у складу са МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства, укидају у корист нераспоређене добити (или губитка) ранијих година, док је у тачки 9. овог става прописано да се ванпословна средства рекласификују на одговарајуће рачуне пословних средстава, а извори ванпословних средстава у корист рачуна 309 – Остали капитал.

Према мишљењу овог Министарства, нема сметњи да се дугорочна резервисања по основу одложеног ревалоризационог добитка, паушалног покрића дубиозних потраживања и осталих дугорочних резервисања, чије признавање није у складу са МРС 37 и које су укинуте под 1.1.2004. године у корист нераспоређене добити из ранијих година, користе за исплату зарада или за исплату

учешћа запослених у расподели добити, у складу с општим актом правног лица, односно предузетника, којим је уређена расподела добити, као и за друге намене, па и фондове за решавање стамбених потреба запослених, у складу с општим актом.

2. Признавање радног искуства у рачуноводству за стицање стручних звања

(Мишљење Министарства финансија, бр.07-00-00986/2005-16 од 22.9.2005. год.)

Доношењем Закона о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", бр. 71/02), који је ступио на снагу 1. јануара 2003. године, престао је да важи Закон о рачуноводству ("Сл. лист СРЈ", бр. 46/96, 74/99, 22/2001 и 71/2001).

У важећем Закону о рачуноводству и ревизији нису дата овлашћења струковним удружењима из области рачуноводства да дају сертификате за стручна звања из области рачуноводства.

3. Да ли је вредност пољопривредног земљишта које се у књигама води на рачуну 020 – Земљиште, а у пасиви на рачуну 303 – Државни капитал за вредност пољопривредног земљишта и на рачуну 304 – Државни капитал за вредност објекта и опреме, у складу с прописима о рачуноводству, имајући у виду став Агенције за приватизацију да не може постојати друштвено предузеће са државним капиталом и захтев да се вредност земљишта искњижи са поменутих позиција на ванбилансне позиције?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 464-01-00095/2005-16 од 20.9.2005. год.)

У вези овог питања Министарство финансија је дало мишљење бр. 023-02-124/05 од 11.3.2005. године, које гласи:

"Законом о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине уређен је поступак претварања у државну својину пољопривредног земљишта у друштвеној својини која су правна лица стекла по основу Закона о аграрној реформи. У члану 2. тога закона прописано је да то земљиште користе правна лица која су имала право коришћења и располагања тим земљиштем на дан ступања на снагу тог закона. У осталим одредбама тог закона уређен је поступак с тим земљиштем после тог претварања.

У члану 3. Закона прописано је да је правно лице које користи то земљиште дужно да води евиденцију о пољопривредном земљишту у државној својини које користи, а да ће поступак утврђивања и евидентирања тог пољопривредног земљишта уредити министарство надлежно за послове пољопривреде.

У члану 4. став 2. Закона прописано је да правно лице издаје државне деонице у висини капитала који чини вредност пољопривредног земљишта у државној својини које користи.

Према мишљењу овог Министарства, док се на основу члана 3. Закона не уреди начин евидентирања тог земљишта, вредност тог земљишта треба исказати, према одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 53/04), на рачуну 020 – Земљишта, а власништво на том земљишту на рачуну 303 – Државни капитал."

4. Надлежност за давање и одузимање лиценци и сертификата из области рачуноводства и ревизије

(Мишљење Министарства финансија, бр. 150-01-00004/2005-16 од 19.9.2005. год.)

Доношењем Закона о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", бр. 71/02) престао је да важи Закон о ревизији рачуноводствених извештаја ("Сл. лист СРЈ", бр. 30/96, 74/99, 1/2000 и 71/2001).

Према члану 36. Закона о рачуноводству и ревизији надлежност за давање и одузимање лиценци и сертификата из области рачуноводства и ревизије била је поверена Комисији за рачуноводство и ревизију, која није образована уредбом Савезне владе, док Комисија за праћење примене Међународних стандарда у рачуноводственој и ревизорској професији, која је образована Одлуком Владе Републике Србије ("Сл. гласник РС", бр. 37/03), нема наведене надлежности, нити је овом Министарству та надлежност наведеним законом поверена.

5. Могућност састављања и презентације годишњег финансијског извештаја за извештајну годину која је различита од календарске године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 023-02-386/2005-16 од 27.7.2005. год.)

У члану 23. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији ("Сл. лист СРЈ", бр. 71/02 и "Сл. гласник РС", бр. 55/04) прописано је да, изузетно, правно лице и предузетник који су повезани са иностраним предузећем чија је извештајна година различита од календарске године, могу, уз сагласност савезног органа надлежног за послове финансија, састављати и презентовати финансијске извештаје са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске године.

У наведеној одредби ради се о изузетцима, о којима сагласност даје надлежни орган, док је основно решење у Закону да се састављање и презентовање финансијских извештаја врши, према ставу 1. истог члана, са стањем на дан 31. децембра текуће године.

Основно решење из овог закона, по коме се састављање и презентовање финансијских извештаја врши са стањем на дан 31. децембра текуће године, је, за потребе пореских прописа,

садржано и у Закону о порезу на добит предузећа, као и у Закону о порезу на имовину.

Наиме, у члану 38. Закона о порезу на добит предузећа ("Сл. гласник РС", бр. 25/01, 80/02, 43/03 и 84/04) прописано је да је порески период за који се обрачунава порез на добит пословна година, а да је пословна година календарска година. У члану 6. став 2. Закона прописано је и да се опорезива добит утврђује у пореском билансу, усклађивањем добити обвезника исказане у билансу успеха, који је сачињен у складу с међународним рачуноводственим стандардима (МРС) и прописима којима се уређује рачуноводство. Такође, у члану 63. став 2. Закона прописано је да се, уз пореску пријаву и порески биланс, надлежном пореском органу доставља и биланс стања, биланс успеха, извештај о новчаним токовима, извештај о променама на капиталу, као и друга документа прописана овим законом.

Поред наведеног, у члану 7. Закона о порезу на имовину ("Сл. гласник РС", бр. 26/01, 80/02 и 135/04) прописано је да је основица пореза на имовину код пољопривредног и шумског земљишта и других непокретности обвезника који води пословне књиге, вредност непокретности утврђене у његовим пословним књигама, у складу с прописима, са стањем на дан 31. децембра године која претходи години за коју се утврђује и плаћа порез на имовину.

Према томе, основица за обрачун наведених пореза утврђује се на основу годишњих финансијских извештаја сачињених у складу с међународним рачуноводственим стандардима и законом којим се уређује рачуноводство, односно на основу финансијских извештаја који су састављени према члану 23. став 1. и достављени надлежном органу за вођење регистра бонитета правних лица у року из члана 34. став 1. Закона о рачуноводству и ревизији.

Према наведеном, примена члана 23. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији је непосредно везана с наведеним одредбама закона којима се уређује порез на добит и порез на непокретност, у погледу изједначавања пословне године са календарском годином, што подразумева да би се давањем сагласности на захтев да се финансијски извештаји састављају и презентују за пословну годину која почиње 1.10.2005. године, а завршава се 30.9.2006. године, дакле која није календарска, онемогућила примена прописа о порезу на добит предузећа и прописа о порезу на непокретности.

ПОДСЕТНИК
ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ
У СЕПТЕМБРУ МЕСЕЦУ 2005. ГОДИНЕ

УРЕДБЕ

Уредба о измени Уредбе о царински дозвољеном поступању с царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга	Сл. гласник РС, бр. 76 од 2. септембра 2005.
Уредба о ближим условима, начину и поступку за издавање дозволе за приређивање посебних игара на срећу и играчницама	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.

ПРАВИЛНИЦИ

Правилник о изменама Правилника о начину утврђивања испуњености услова за добијање одобрења за приређивање игара на срећу на аутоматима	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
---	---

ОДЛУКЕ

Одлука о динамици давања дозвола за приређивање посебних игара на срећу и играчницама	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Одлука о измени Одлуке о ближим условима примене чл. 26. и 27. Закона о банкама и другим финансијским организацијама	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Одлука о изменама Одлуке о условима и начину обезбеђења ликвидности исплате девизних депозита физичких лица код банака	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Одлука о изменама и допуни Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Одлука о измени Одлуке о обавезној резерви банака код Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 80 од 20. септембра 2005.
Одлука о допуни Одлуке о условима и начину на који Народна банка Србије издаје и продаје краткорочне хартије од вредности	Сл. гласник РС, бр. 80 од 20. септембра 2005.

Одлука о спровођењу одредаба Закона о финансијском лизингу које се односе на издавање дозвола и давање сагласности Народне банке Србије	Сл. гласник РС, бр. 81 од 23. септембра 2005.
Одлука о изменама и допунама Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о изменама Одлуке о условима и начину личних и физичких преноса средстава плаћања у иностранство и из иностранства	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о измени Одлуке о условима и начину рада девизног тржишта	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о ограничењима појединих облика депоновања и улагања техничких резерви и о највишим износима појединих депоновања и улагања гарантне резерве друштва за осигурање	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о изменама и допуни Одлуке о начину на који Народна банка Србије прима финансијске извештаје и обрађује податке из тих извештаја	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о изменама Одлуке о начину и условима вођења регистра података о бонитету правних лица и давању података и мишљења о бонитету	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.
Одлука о начину управљања токовима готовине снабдевањем банака новчаницама и кованим новцем	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.

УПУТСТВА

Упутство о измени Упутства за спровођење Одлуке о условима и начину обављања мењачких послова	Сл. гласник РС, бр. 77 од 9. септембра 2005.
Упутство за спровођење Одлуке о начину управљања токовима готовине снабдевањем банака новчаницама и кованим новцем	Сл. гласник РС, бр. 83 од 30. септембра 2005.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник Весна Арсић. – Год. 32, бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354–3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132
